

*Załącznik do Uchwały Nr XXI/148/2016
Rady Gminy w Krzynowłodze Małej
z dnia 19 września 2016 r.*

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Krzynowłoga Mała
na lata 2016-2021

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA DOKUMENTU STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII	14
II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA.....	17
1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA GMINY KRZYNOWŁOGA MAŁA.....	17
2. DEMOGRAFIA.....	18
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	21
5. GOSPODARKA	21
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	23
7. EDUKACJA I KULTURA	25
8. OCHRONA ZDROWIA.....	29
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	30
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
11. POMOC SPOŁECZNA	35
12. SEKTOR POZARZĄDOWY	48
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	49
14. BEZROBOCIE	53
15. BEZDOMNOŚĆ.....	55
16. UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY W RODZINIE	56
17. RÓWNOŚĆ PŁCI.....	60
18. SYTUACJA DZIECKA.....	65
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	70
20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	71
21. ANALIZA SWOT	75
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	84
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	84
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	98
3. POGNOZA ZMIAN	99
4. RAMY FINANSOWE	101
5. PROGRAMY I PROJEKTY	102
IV. UWAGI KOŃCOWE	104

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania bądź złagodzenia wielu z tych problemów, jak i zminimalizować skutki szeroko rozumianych kwestii społecznych.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, Policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe. Do analizy wykorzystano 20 wypełnionych anonimowo ankiet, w których do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie odnieśli się losowo wybrani mieszkańcy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. Przedmiotem badań ankietowych były także problemy dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono 24 anonimowo wypełnione ankiety. Analizie sytuacji dziecka w gminie w środowisku szkolnym i rodzinnym posłużyły 3 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów funkcjonujących na terenie gminy placówek oświatowych.

Dokument strategii został przygotowany na lata 2016-2021. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA DOKUMENTU STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała składa się z trzech zasadniczych części: wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i programowych) tworzenia dokumentu.

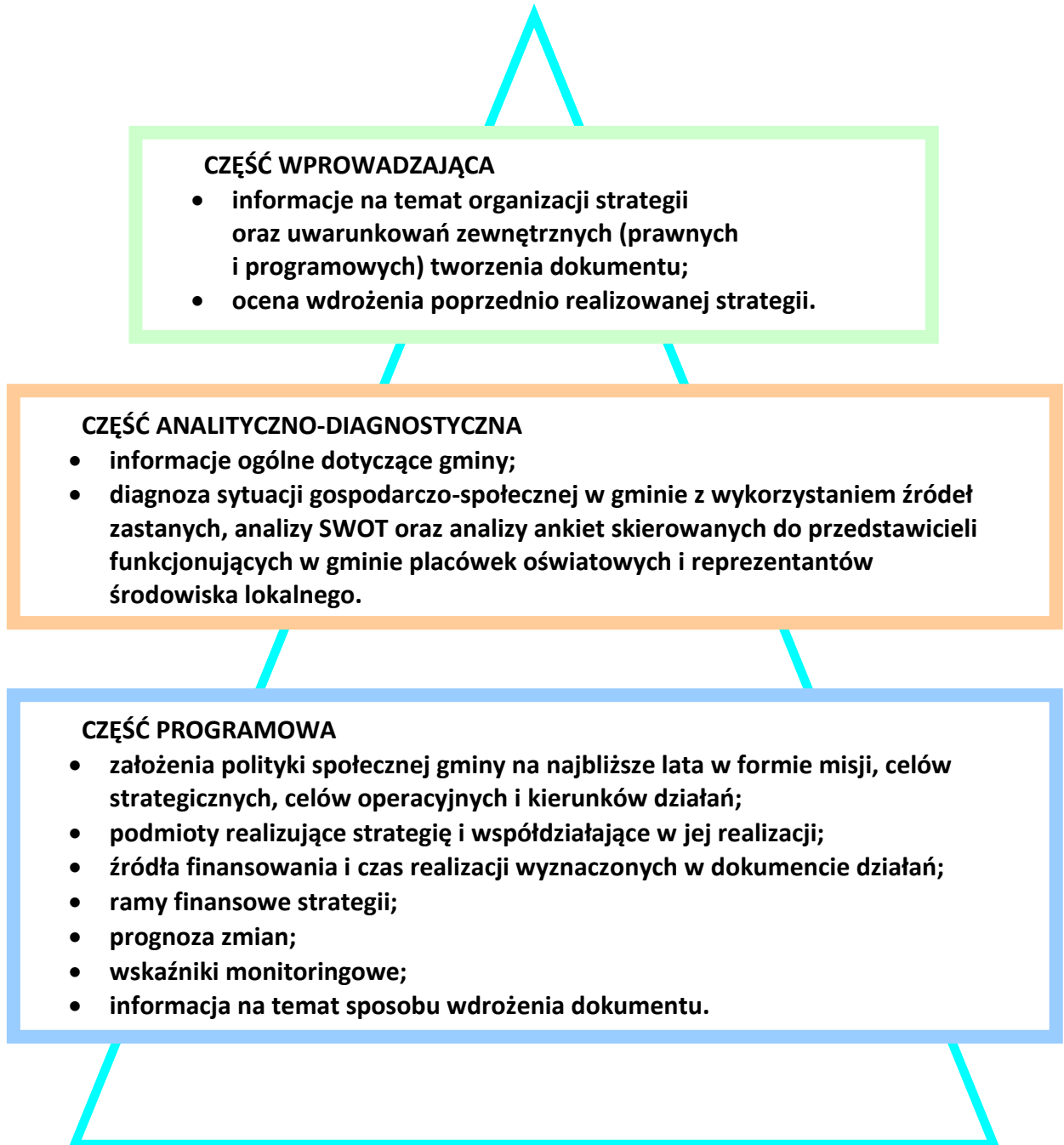
Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

1. Demografia;	11. Sektor pozarządowy;
2. Infrastruktura techniczna;	12. Bezrobocie;
3. Komunikacja i transport;	13. Bezdomność;
4. Gospodarka;	14. Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
5. Zasoby i warunki mieszkaniowe;	15. Problemy równości płci,
6. Edukacja i kultura;	16. Sytuacja dziecka;
7. Ochrona zdrowia;	17. Sytuacja osób starszych;
8. Sport, rekreacja i turystyka;	18. Sytuacja osób niepełnosprawnych.
9. Bezpieczeństwo publiczne;	
10. Pomoc społeczna;	

Część programowa zawiera założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. Są tutaj wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, jest prognoza zmian oraz są zawarte informacje na temat sposobu wdrożenia dokumentu, jak również prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia założeń strategii został przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446)
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 169),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 239),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 157),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r., poz. 162),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i miejskim. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocy państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście

z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%;
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych w omawianym dokumencie przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „Europejska agenda cyfrowa” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program**

walki z ubóstwem” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe lata, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłości”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „Łącząc Europę”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „Zdrowie na rzecz wzrostu” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,

- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych” i „Gwarancji dla młodzieży”,
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze”

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze” jest dokumentem stanowiącym odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać

województwo, ażeby podnieść jakość życia mieszkańców, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Strategia wyznacza cele rozwojowe, których realizacja zapewni utrzymanie trwałego rozwoju.

Na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie i jego potencjału nakreślono scenariusze rozwoju województwa oraz wyznaczono cele rozwojowe. Za priorytetowy cel strategiczny przyjęto:

Cel strategiczny 1: Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym.

Oprócz niego w dokumencie sformułowano trzy inne cele strategiczne:

Cel strategiczny 2: Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.

Cel strategiczny 3: Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.

Cel strategiczny 4: Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Przasnyskiego na lata 2014 - 2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Przasnyskiego na lata 2014-2020 jest dokumentem, który pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskazuje obszary, które powinny być się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Strategia odnosi się w swych zapisach kierunkowych do zadań i możliwości realizacyjnych samorządu powiatowego, biorąc pod uwagę przesłanki wynikające z działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego.

Na podstawie zawartej w dokumencie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w powiecie, w tym występujących na jego terenie problemów społecznych, identyfikacji zasobów pomocy społecznej oraz analizy SWOT, sformułowano misję („Powiat Przasnyski miejscem zrównoważonego rozwoju społeczności dzięki działaniom podejmowanym przez samorząd lokalny we współpracy z partnerami społecznymi”) oraz wyznaczono poniżej przedstawione cele strategiczne, do których przypisane są cele operacyjne oraz stosowne kierunki działania.

- **Cel strategiczny 1:** Wspieranie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży.

W ramach priorytetu zaplanowano następujące zamiary i działania:

- Cel operacyjny 1.1: Wsparcie rodzin w wypełnianiu podstawowych funkcji oraz pomoc dla dzieci pozbawionych opieki;
- Cel operacyjny 1.2: Wsparcie kształcenia i wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży (w tym dotkniętych niepełnosprawnością);
- Cel operacyjny 1.3: Pomoc w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osobom, które po osiągnięciu pełnoletniości opuszczają: placówkę opiekuńczo-wychowawczą, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, a także dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę;
- Cel operacyjny 1.4: Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- **Cel strategiczny 2:** Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach priorytetu zaplanowano następujące zamiary i działania:

- Cel operacyjny 2.1: Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Cel operacyjny 2.2: Pomoc ubogim, zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.
- **Cel strategiczny 3:** Zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym i zawodowym.

W ramach priorytetu zaplanowano następujące zamiary i działania:

- Cel operacyjny 3.1: Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
- **Cel strategiczny 4:** Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych

W ramach priorytetu zaplanowano następujące zamiary i działania:

- Cel operacyjny 4.1: Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych i ich praw;
- Cel operacyjny 4.2: Zapobieganie niepełnosprawności, wczesne diagnozowanie, leczenie i rehabilitacja;
- Cel operacyjny 4.3: Wyrównywanie szans edukacyjnych;
- Cel operacyjny 4.4: Tworzenie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w celu ich aktywizowania oraz rozwijania form rehabilitacji zawodowej;
- Cel operacyjny 4.5: Ochrona socjalna, ekonomiczna i prawna osób niepełnosprawnych i ich rodzin;

- Cel operacyjny 4.6: Likwidowanie barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych.

- **Cel strategiczny 5:** Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie.

W ramach priorytetu zaplanowano następujące zamiary i działania:

- Cel operacyjny 5.1: Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- Cel operacyjny 5.2: Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

- **Cel strategiczny 6:** Zwiększenie aktywności społecznej i obywatelskiej.

W ramach priorytetu zaplanowano następujące zamiary i działania:

- Cel operacyjny 6.1: Rozwój kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej;
- Cel operacyjny 6.2: Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia strategii, dla której rok 2015 zamknął okres programowania, stanowi ważny punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy Krzynowłoga Mała na lata 2016-2021. W jej ramach zostały wskazane największe osiągnięcia w realizacji wyznaczonych kierunków działań (w tym wprowadzone w życie programy i projekty socjalne) oraz przedsięwzięcia, których nie udało się podjąć podczas wdrażania strategii.

Trudności we wdrażaniu strategii:

- Bariera finansowa oraz trudności lokalowe, które nie pozwoliły na pełną realizację założonych celów.
- Trudności związane z współpracą z niektórymi instytucjami i organizacjami, polegające m.in. na problemach w procesie przekazywania informacji i podejmowania wspólnych działań.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- Utworzenie dwóch świetlic środowiskowych.
- Utworzenie nowych placów zabaw.
- Utworzenie siłowni na sali gimnastycznej.
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci.
- Promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców, dzieci i młodzieży – program „Biała Niedziela”.

- Zatrudnienie prawnika, terapeuty, psychologa.
- Utworzenie dwóch nowych punktów wydawania posiłków (stołówka szkolna w Ulatowie Adamach, Romanach Seborach)
- Lepsze rozpoznawanie i diagnozowanie indywidualnych i grupowych potrzeb; podnoszenie kwalifikacji pracowników, udział w szkoleniach.
- Pomoc rodzinom świadczona przez asystenta rodziny.
- Podjazd dla osób niepełnosprawnych w Zespole Szkół w Krzynowłodze Małej.

Programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

„Stołówka szkolna”:

Cel: dożywianie dzieci i młodzieży w szkole – zapewnienie gorącego posiłku.

Beneficjenci: uczniowie Szkoły Podstawowej w Ulatowie Adamach.

„Profilaktyka uzależnień”:

Cel: profilaktyka zagrożeń przemocą, alkoholizmem i narkomanią wśród młodzieży.

Beneficjenci: bezpośrednio – młodzież i rodzice; pośrednio – społeczeństwo gminy.

„Wakacyjna Przygoda”:

Cel: zapewnienie możliwości zorganizowania wypoczynku w czasie wakacji.

Beneficjenci: uczniowie Szkoły Podstawowej w Krzynowłodze Małej.

„Nadmorskie wakacje”:

Cele:

- Wyrównywanie szans uczniów ze środowisk wiejskich.
- Zainteresowanie światem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem.
- Zdobywanie wiedzy o krajobrazie nadmorskim i rodzajach wybrzeża.

Beneficjenci: uczniowie Szkoły Podstawowej w Romanach Seborach.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować:

- Utworzenie Klubu Seniora.
- Utworzenie punktu konsultacyjnego.
- Powołanie grup terapeutycznych i samopomocowych (grup AA).

- Poszerzenie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a instytucjami samorządowymi.

Przedsięwzięcia, które bezwzględnie należałoby podjąć w nowym okresie programowania:

- Spośród zrealizowanych:
 1. Doposażenie istniejących placów zabaw.
 2. Zatrudnienie pracownika socjalnego.
- Spośród niezrealizowanych:
 1. Budowa siłowni zewnętrznej (na powietrzu).
 2. Utworzenie placu zabaw w Świniarach.
 3. Doprowadzenie do powstania grupy AA.
 4. Utworzenie punktu konsultacyjnego.
 5. Poszerzenie kadry o opiekunki domowe.
 6. Utworzenie mieszkań socjalnych dla osób pozbawionych schronienia.
 7. Likwidacja barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej.

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA

1. POŁOŻENIE I POWIERZCHNIA GMINY KRZYNOWŁOGA MAŁA

Gmina wiejska Krzynowłoga Mała zajmuje powierzchnię 184 km² i stanowi sieć osadniczą, na którą składają się: siedziba gminy i sołectwo Krzynowłoga Mała oraz 39 innych sołectw (Borowe-Gryki, Bystre-Chrzany, Cichowo, Chmieleń Wielki, Chmielonek, Czaplice-Bąki, Czaplice-Kurki, Gadomiec-Jędryki, Gadomiec-Wyraki, Goski-Wąsosze, Grabowo-Rzańce, Kaki-Mroczyki, Kawieczyno, Krajewo-Kłódki, Krajewo-Wielkie, Marianowo, Masiak, Morawy Wielkie, Ostrowe-Stańczyki, Ożumiech, Piastowo, Plewnik, Łoje, Łanięta, Romany-Janowięta, Romany-Fuszki, Romany-Sebory, Romany-Sędzięta, Rudno-Jeziorowe, Rudno-Kmiecie, Rudno Kosyły, Skierkowizna, Świniary, Ulatowo-Adamy, Ulatowo-Borzuchy, Ulatowo-Zalesie, Ulatowo-Żyły, Wiktorowo Wieś, Wiktorowo Kolonia).

Gmina, położona w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, znajduje się na terenach zaliczanych do Wysoczyzny Ciechanowskiej. Stanowi jedną z sześciu gmin wiejskich powiatu przasnyskiego. Teren gminy przecinają, biegnące z południa na północ, następujące drogi: krajowa nr 57 relacji Pułtusk – Szczytno oraz wojewódzka nr 616 relacji Ciechanów – Chorzele.

Od północy gmina graniczy z gminą Chorzele, od wschodu – z gminą Jednorożec, od południa - z gminami Przasnysz i Czernice Borowe, od zachodu – z gminą Dzierzgowo w powiecie mławskim.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Krzynowłoga Mała pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy oraz czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe.

Zdecydowana większość respondentów za największy atut gminy uznała jej dobre położenie geograficzne oraz doceniła dobrą lokalizację w powiecie, podkreślając niewielką odległość dzielącą Krzynowłogę Małą od głównych instytucji w powiecie przasnyskim. Zdaniem ankietowanych na uwagę zasługuje wysoka świadomość władz lokalnych w zakresie problemów lokalnej społeczności i podejmowane próby niwelowania tych problemów. Często zwracano uwagę na pomocność pracowników Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wskazując takie działania, jak: zapewnianie mieszkańcom profesjonalnej pomocy, wspieranie ludzi bezrobotnych oraz możliwość darmowych badań.

Badani docenili także zasoby ludzkie w gminie, wskazując na duży udział osób w wieku produkcyjnym w ogóle mieszkańców gminy. Uznanie ankietowanych zyskały również walory środowiska, między innymi mnogość lasów. Ponadto zwracano uwagę na dobry stan gospodarczy gminy.

Odpowiadając na kolejne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wskazywano na niedostatek funduszy w gminie. Zwracano uwagę na nieodpowiednie zagospodarowanie przestrzenne gminy oraz na niewystarczającą liczbę zakładów pracy mogących dać zatrudnienie. Wśród udzielonych odpowiedzi niektóre odnosiły się do ograniczonych działań związanych z pozyskiwaniem funduszy unijnych braku zainteresowania problemami osób bezrobotnych.

2. DEMOGRAFIA

Gminę Krzynowłoga Mała zamieszkiwało na koniec 2014 r. 3630 mieszkańców, a gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 20 osób na km². Szczegółowe dane na temat struktury wiekowej ludności gminy i jej zmian w latach objętych analizą, czyli 2012-2014, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	771	779	767
liczba osób w wieku produkcyjnym	2.310	2.310	2.281
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	377	584	582
ogółem	3.658	3.673	3.630

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

W latach 2012-2014 liczba dzieci i młodzieży wahała się (771 w 2012 r., 779 w 2013 r., 767 w 2014 r.), liczba osób w wieku produkcyjnym w latach 2012-2013 utrzymywała się na tym samym poziomie (2310), a w 2014 roku uległa zmniejszeniu do 2.281 osób. W 2013 roku zwiększyła się znacznie liczba osób w wieku poprodukcyjnym (377 osób w roku 2012, 584 osób w roku 2013) i utrzymała się na podobnym poziomie w roku 2014.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak przyrost naturalny (będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów) oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba urodzeń żywych	37	65	35
liczba zgonów	39	37	48
przyrost naturalny	-2	28	-13

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

W roku 2014 liczba urodzeń żywych wynosiła 35 i zmniejszyła się w stosunku do lat poprzednich (37 w 2012 r. i 65 w 2013 r.). W analizowanym okresie liczba zgonów była wyższa od liczby urodzeń w latach 2012 i 2014, natomiast w 2013 roku odnotowano o 28 więcej urodzeń niż zgonów. Przyrost naturalny wahał się rokrocznie, w 2012 roku był ujemny, w 2013 dodatni, a w 2014 ponownie ujemny (-2 w 2012 r., 28 w 2013 r., -13 w 2014 r.).

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba zameldowanych osób spoza gminy	22	22	14
w tym z zagranicy	0	0	0
liczba osób wymeldowanych poza gminę	48	51	50
w tym za granicę	0	0	0
saldo migracji ogółem	-26	-29	-36

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała

W latach 2012-2014 saldo migracji było ujemne (odpowiednio: -26, -29, -36). Migracja ludności odbywała się w ruchu wewnętrznym.

Zważywszy na przedstawione dane, należy stwierdzić, iż zarysowują się w gminie niekorzystne tendencje demograficzne. O ile liczba ludności utrzymuje się mniej więcej na podobnym poziomie, to jednak jej struktura uprawnia do sformułowania wniosku, iż mamy do czynienia z procesem starzenia się lokalnej społeczności – maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przybywa osób w wieku poprodukcyjnym.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Krzynowłoga Mała jest zróżnicowany. Dobrze rozwinięta jest sieć drogowa, a także sieć wodociągowa, zaopatrująca w wodę 96,41% mieszkańców gminy. Z kolei z sieci kanalizacyjnej korzysta minimalny

odsetek mieszkańców – jedynie 0,19% ludności gminy. Na terenie gminy znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków, nie istnieje natomiast sieć gazowa.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	120
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	3.500
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	1,5
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	70
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	-
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	-
sieć drogowa	
długość dróg gminnych (w km)	140
gospodarka odpadami	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	70

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała

Uzupełniając informacje opisujące infrastrukturę techniczną, warto przedstawić najważniejsze inwestycje, jakie w analizowanym okresie zrealizowano w gminie, przy tym nie tylko w sferze technicznej, ale także w obszarze kultury, sportu i rekreacji.

Do najważniejszych inwestycji zrealizowanych w gminie Krzynowłoga Mała w latach 2012-2014 należą:

- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w miejscowościach: Krzynowłoga Mała, Romany Sebory, Ulatowo Adamy;
- utwardzenie powierzchni zwirowych poprzez położenie powtórnej warstwy w miejscowościach Ulatowo Adamy oraz Kaki Mrocзки;
- budowa placów zabaw w miejscowościach Ulatowo Adamy oraz Romany Sebory;
- urządzenie boiska w miejscowości Marianowo;
- doposażenie świetlicy wiejskiej w Kakach Mroczkach w sprzęt RTV i AGD.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gminę Krzynowłoga Mała przecina droga wojewódzka nr 616, prowadząca od Ciechanowa do Chorzeli oraz droga krajowa nr 57, biegnąca od Pułtuska do Szczytna.

W gminie nie istnieją czynne stacje ani przystanki kolejowe. Najbliższą stacją kolejową można znaleźć w Mławie znajdującej się około 35 km od Krzynowłogi Małej bądź w Ciechanowie oddalonym o około 40 km.

Podmiotem świadczącym usługi komunikacyjne w gminie jest PKS Przasnysz (ul. Ciechanowska 4, 06-300 Przasnysz).

5. GOSPODARKA

Krzynowłoga Mała jest jedną z najbardziej prorolniczych gmin na północnym Mazowszu, jako że zdecydowana większość mieszkańców zajmuje się prowadzeniem gospodarstw rolnych. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy wynosi 72,78%. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, co obrazują dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia gminy ogółem		16.462,3042 ha
powierzchnia użytków rolnych ogółem		11.981,6366 ha
w tym:	grunty orne	7.714,6121 ha
	sady	10,6257 ha
	łąki i pastwiska	4.256,3988 ha
powierzchnia lasów i gruntów leśnych		4.328,8202 ha
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków		151,8474 ha

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała

Na obszarze gminy występują gleby klasy:

- III, czyli gleby średnio dobrej jakości, takie jak m.in. brunatne i bielcowe;
- IV, czyli gleby średniej jakości, takie jak m.in. podmokłe czarnoziemny i rędziny.

Obszar łąk i pastwisk stanowi ogółem 25,86% powierzchni gminy, sady zajmują 0,06% jej obszaru. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych stanowi ogółem 26,30% powierzchni gminy.

Według danych statystycznych opublikowanych przez GUS na koniec 2014 roku w gminie Krzynowłoga Mała zarejestrowanych było 248 podmiotów gospodarki ogółem. Porównując rok 2014 z rokiem poprzednim należy wskazać na niewielki, około 2,02%, wzrost liczby podmiotów gospodarczych. W roku 2014 zdecydowaną większość, tj. 96,37% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych w gminie, stanowiły jednostki sektora prywatnego. Sektor publiczny, do którego należą państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego oraz spółki handlowe w roku 2014 liczył 9 podmiotów.

Jak wynika z danych GUS, w analizowanym okresie liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Krzynowłoga Mała rokrocznie wzrastała (237 w 2012 r., 243 w 2013 r., 248 w 2014 r.). Przeważały wśród nich osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podmioty gospodarcze działały głównie w takich sekcjach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (80), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (54), transport i gospodarka magazynowa (26) oraz budownictwo (23). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba podmiotów w sektorze publicznym	10	10	9
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	227	233	239
liczba podmiotów ogółem	237	243	248

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2014 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	54
górnictwo i wydobywanie	6
przetwórstwo przemysłowe	15
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją transport i gospodarka magazynowa	2
budownictwo	23
handel hurtowy, detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	80
transport i gospodarka magazynowa	26
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	-
informacja i komunikacja	3
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4

działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	-
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
edukacja	9
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3
pozostała działalność	4

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Odwołując się do danych Głównego Urzędu Statystycznego, należy stwierdzić, iż w latach 2012-2014 liczba budynków mieszkalnych w gminie Krzynowłoga Mała wzrastała (z 882 w 2012 r. poprzez 887 w 2013 r. do 890 w 2014 r.). W analizowanym okresie wzrosła także liczba mieszkań (z 920 w 2012 r. poprzez 925 w 2013 r. do 928 w 2014 r.). Analogicznie wrosła łączna liczba izb mieszkalnych (z 3.841 w 2012 r. poprzez 3.871 w 2013 r. do 3.887 w 2014 r.) i łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (z 80.543 m² w 2012 r. poprzez 81.409 m² w 2013 r. do 81.986 m² w 2014 r.).

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w gminie marginalnie wzrosła z 87,5 m² w 2012 r. do 88,3 m² w 2014 r. Także przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę zwiększyła się z 22,4 m² w 2012 r. do 22,9 m² w 2014 r. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba budynków mieszkalnych w gminie	882	887	890
liczba mieszkań	920	925	928
liczba izb	3.841	3.871	3.887
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	80.543	81.409	81.986
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	87,5	88,0	88,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	22,4	22,6	22,9

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Urząd Gminy Krzynowłoga Mała, w latach 2012-2014 zmniejszała się liczba mieszkań komunalnych (z 12 w 2012 r. i 2013 r. do 10 w 2014 r.), a tym samym ich ogólna powierzchnia (z 532 m² w 2012 r. i 2013 r. do 452 m² w 2014 r.).

W analizowanym okresie w gminie liczba mieszkań socjalnych pozostawała na tym samym poziomie (1 w każdym roku), tym samym nie zmieniała się ich łączna powierzchnia (40 m²). Szczegółowe dane na temat mieszkań komunalnych i socjalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba mieszkań komunalnych	12	12	10
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	532	532	452
liczba mieszkań socjalnych	1	1	1
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	40	40	40
liczba nowych budynków niemieszkalnych użyteczności publicznej oddanych do użytkowania	0	1	0
łączna powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych użyteczności publicznej oddanych do użytkowania (w m ²)	0	500	0

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała

W 2013 roku oddano do użytkowania jeden nowy budynek niemieszkalny użyteczności publicznej, którego powierzchnia wynosiła 500 m².

W analizowanym okresie oddano w gminie do użytkowania łącznie 10 nowych budynków mieszkalnych (1 w 2012 r., 5 w 2013 r., 4 w 2014 r.). Wahaniom ulegała łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w oddanych budynkach mieszkalnych (231 m² w 2012 r., 866 m² w 2013 r., 746 m² w 2014 r.).

W latach 2012-2014 oddano w gminie do użytkowania w sumie 14 nowych budynków niemieszkalnych (3 w 2012 r., 7 w 2013 r. i 4 w 2014 r.) o łącznej powierzchni użytkowej 6.316 m².

Poniższa tabela prezentuje pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego dane na temat oddanych do użytkowania nowych mieszkań i budynków niemieszkalnych.

Tabela 10. Nowo oddane budynki mieszkalne i niemieszkalne w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania	1	5	4
powierzchnia użytkowa mieszkań w oddanych budynkach mieszkalnych (w m ²)	231	866	746
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	3	7	4
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	1.570	2.111	2.635

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek	12	15	17
liczba przyznanych dodatków	22	30	28
wartość przyznanych dodatków	22.140,22 zł	24.942,29 zł	29.852,34 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej

W latach 2012-2014 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, stopniowo wzrastała (z 12 w 2012 r., poprzez 15 w 2013 r. do 17 w 2014 r.). Liczba przyznanych dodatków wahała się rokrocznie – w 2012 r. wynosiła 22, w 2013 r. wzrosła do 30, a w 2014 r. spadła do 28. Wysokość kwot przeznaczonych na ten cel wzrastała od 22.140,22 zł w 2012 r. poprzez 24.942,29 zł w 2013 r. do 29.852,34 zł w 2014 r.

7. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2014/2015 w gminie Krzynowłoga Mała funkcjonowało 6 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 2 przedszkola, 4 oddziały przedszkolne w szkołach, 3 szkoły podstawowe oraz 1 gimnazjum.

Placówki oświatowe na terenie gminy Krzynowłoga Mała, to:

- Zespół Szkół w Krzynowłodze Małej, ul. Szkolna 3, 06-316 Krzynowłoga Mała;
- Szkoła Podstawowa w Romanach Seborach, 06-300 Przasnysz;
- Szkoła Podstawowa w Ulatowie Adamach, 06-316 Krzynowłoga Mała;
- Punkt Przedszkolny w Krzynowłodze Małej, ul. Szkolna 3, 06-316 Krzynowłoga Mała.

Dane szczegółowe na temat liczby dzieci/uczniów uczęszczających do wspomnianych placówek oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2013/2014

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	3	115	7
w tym przedszkola	2	39	3
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	76	4
szkoły podstawowe	3	226	41
szkoły gimnazjalne	1	128	16

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

Animację kulturalną w gminie Krzynowłoga Mała organizuje i prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Krzynowłodze Małej, która prosperuje od 1948 roku. Jej księgozbiór obecnie liczy 14.964 woluminy, w tym 4.484 pozycje dla dzieci i młodzieży, 6.833 pozycje dla dorosłych oraz 3.647 pozycji literatury niebeletrystycznej. Ponadto czytelnicy mają do dyspozycji 416 sztuk zbiorów audiowizualnych. Główne zadania Gminnej Biblioteki Publicznej, to m.in.:

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, zwłaszcza dotyczących własnego regionu oraz dokumentujących jego dorobek kulturowy, naukowy i gospodarczy;
- udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczenia do domu oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych;
- prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej;
- organizowanie imprez popularyzujących wiedzę, kulturę, książkę i czytelnictwo;
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa.

Biblioteka organizuje wiele akcji i imprez promujących czytelnictwo i aktywizujących kulturowo społeczność lokalną, wśród których wymienić można m.in.: wystawy tematyczne, lekcje biblioteczne czy obchody dnia książki. Ponadto warte wspomnienia są takie przedsięwzięcia, jak „Słoneczna Biblioteka” oraz „Apetyt na czytanie – ferie z biblioteką”, które oferują uczniom możliwość produktywnego spędzania czasu wolnego podczas ferii letnich oraz zimowych poprzez aktywne głośne czytanie, zabawy literackie, zajęcia plastyczne, gry, filmy, etc.

Warto nadmienić, iż w gminie organizowane są również imprezy plenerowe, m.in. z okazji Dnia Dziecka oraz festyny rodzinne.

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kultury przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Placówki kultury w gminie w 2014 roku

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
światlice	2	-	0
biblioteki i filie	1	-	2

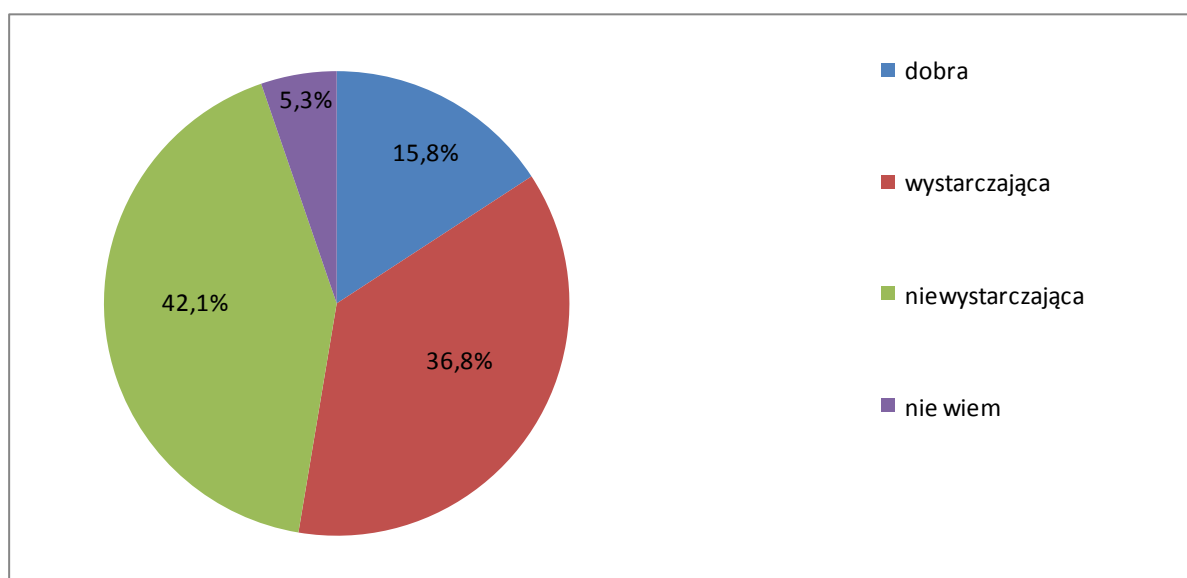
Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

Na terenie gminy rozpowszechniane są trzy lokalne wydawnictwa promujące gminę, prezentujące jej historię, zabytki, walory turystyczno-krajoznawcze oraz przyrodnicze, a także potencjał gospodarczy:

- Tygodnik Przasnyski, ul. Ściegiennego 2, 06-400 Ciechanów;
- Kurier Przasnyski, ul. Piłsudskiego 2, 06-300 Przasnysz;
- Krzynica, Kwartalnik Gminy Krzynowłoga Mała, wydawany przez Urząd Gminy Krzynowłoga mała, ul. Kościelna 3, 06-316 Krzynowłoga Mała.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Krzynowłoga Mała pytania pozwalające uzyskać opinie na temat oferty edukacyjnej i kulturalnej dostępnej w gminie. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie o ofertę edukacyjną.

Wykres 1. Jaka jest według Pani / Pana oferta edukacyjna szkół w gminie?

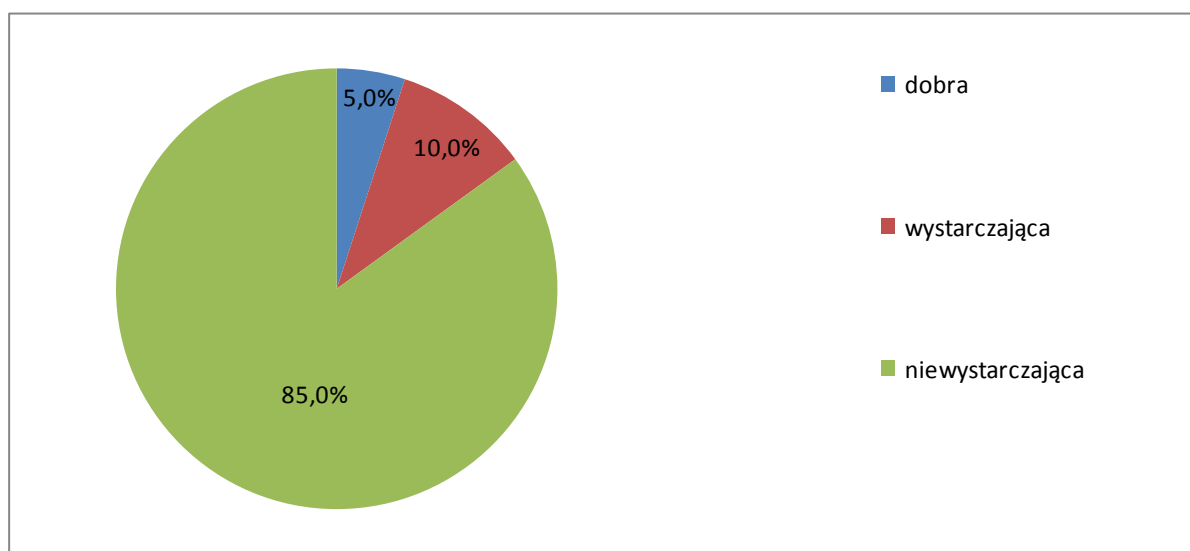
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów negatywnie oceniła ofertę edukacyjną w gminie. Jako niewystarczający określiło obecny jej poziom 42,1% ankietowanych. Pozytywnie, jako dobrą, oceniło obecną ofertę 15,8% badanych, natomiast jako wystarczającą postrzegali ją 36,8%. Nie potrafiło tego ocenić 5,3% pytanym mieszkańców.

W dokonanej jednocześnie próbie oceny stanu bazy dydaktycznej i infrastruktury szkół w gminie, aż 80,0% pytanym miało problem z wyrażeniem opinii na ten temat. Jako dobry oceniło stan bazy 15,0% mieszkańców. Zdania w tej sprawie nie miało 5,0% pytanym. Żaden z ankietowanych nie ocenił infrastruktury szkolnej negatywnie.

Negatywnie mieszkańcy ocenili gminną ofertę kulturalną. Aż 85,0% respondentów uznało ją za niewystarczającą. Tylko 15,0% ankietowanych wyraziło odmienne zdanie, oceniając ją pozytywnie (w tym 5,0% mieszkańców określiło lokalną ofertę kulturalną jako dobrą). Ilustruje te oceny poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana oferta kulturalna w gminie

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W odpowiedzi na pytanie o braki w obszarze edukacji, wychowania i kultury lub utrudnioną dostępność w tym względzie, uczestnicy badania wskazywali przede wszystkim: kino, koła rozwijające zainteresowania i talenty (muzyczne, plastyczne, etc.), a także place zabaw. Wskazywano również odczuwalny brak Gminnego Ośrodka Kultury oraz świetlic. Jeden z respondentów zwrócił uwagę na brak kawiarenek internetowych.

8. OCHRONA ZDROWIA

W gminie Krzynowłoga Mała funkcjonuje 1 zakład opieki zdrowotnej i prowadzona jest 1 prywatna praktyka lekarska. Na terenie gminy istnieje również 1 punkt apteczny. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

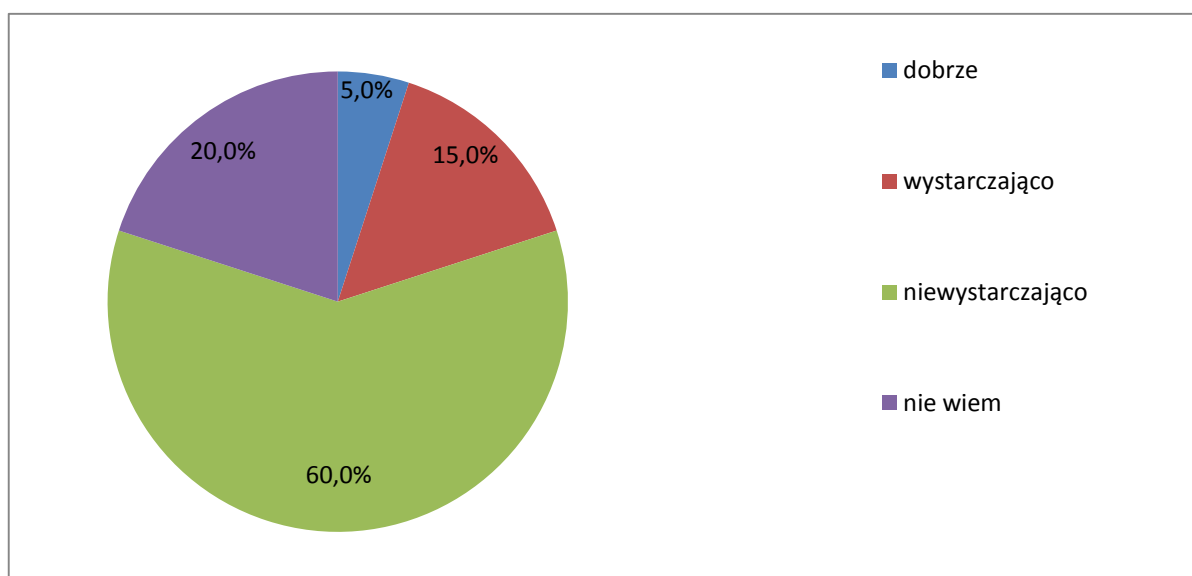
Tabela 14. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2014 r.

nazwa placówki	adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna”	ul. Przasnyska 6 06-316 Krzynowłoga Mała
Indywidualna Praktyka Lekarska, Renata Jędrzejczyk	ul. Przasnyska 6 06-316 Krzynowłoga Mała
Eskulap. Punkt Apteczny	ul. Przasnyska 1 06-316 Krzynowłoga Mała

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Krzynowłoga Mała trzy pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat funkcjonowania lokalnej służby zdrowia oraz deficytów w tym zakresie. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę funkcjonowania służby zdrowia w gminie.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonowanie służby zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość respondentów (60,0%), oceniając funkcjonowanie służby zdrowia w gminie wskazała ocenę niewystarczającą. Z kolei 15,0% uznało istniejący stan za wystarczający, a zaledwie 5,0% pokusiło się o ocenę dobrą. Aż 20,0% badanych zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Z kolei w odpowiedzi na pytanie: „Jakich lekarzy specjalistów brakuje w gminie?“, ankietowani wymieniali najczęściej: pediatrę, psychologa, kardiologa, okulistę, geriatrę, ginekologa, diabetologa oraz neurologa. Bardzo często (w 10 na 20 ankiet) odpowiedź kwitowało krótkie: „brak wszystkich specjalistów”.

Wśród działań, jakie należałoby podjąć dla poprawy sytuacji w gminie w zakresie opieki zdrowotnej, najczęściej sugerowano zapewnienie mieszkańcom usług lekarzy specjalistów, a także zaopatrzenie lokalnego ośrodka zdrowia w specjalistyczny sprzęt medyczny.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Jednym z kluczowych elementów diagnozowanej sfery jest dostępna dla mieszkańców infrastruktura. W gminie Krzynowłoga Mała składają się na nią niżej wymienione obiekty sportowe:

1. hala sportowa przy Zespole Szkół w Krzynowłodze Małej;
2. boisko szkolne przy Zespole Szkół w Krzynowłodze Małej;
3. boisko piłkarskie w Romanach Seborach;
4. boisko piłkarskie w Łaniętach;
5. boisko piłkarskie w Rudno Jeziorowych.

Miłośnicy sportów rowerowych i osoby preferujące aktywne spędzanie wolnego czasu mają do dyspozycji dwie ścieżki rowerowe:

- ścieżkę rowerową Ulatowo Adamy – Krzynowłoga Mała (trasa prowadzi przez miejscowości: Ulatowo Adamy – Skierkowizna – Kaki Mroczyki – Goski Wąsosze – Krzynowłoga Mała)
- ścieżkę rowerową Krzynowłoga Mała – Łoje (trasa prowadzi przez miejscowości: Krzynowłoga Mała – Krajewo Wielkie – Grabowo – Rzańce – Ślubowo – Chmień Wielki – Cichowo – Ożumiech – Rudno Kmiece – Rudno Jeziorowe – Łoje – Krzynowłoga Mała)

Należy dodać, iż wyżej wymienione ścieżki rowerowe stanowią ważny element lokalnej infrastruktury turystycznej.

Na terenie gminy Krzynowłoga Mała funkcjonuje Gminny Klub Sportowy „Krzyniak”, specjalizujący się głównie w piłce nożnej.

Turystyka to jedna z dziedzin gospodarki gminy Krzynowłoga Mała. Do popularności turystycznej gminy przyczyniają m.in.: położenie geograficzne (gmina jest umiejscowiona w bezpośrednim sąsiedztwie trasy Warszawa – Mazury), walory naturalne oraz liczne kapliczki przydrożne, nadające gminie szczególnego charakteru. Krzynowłoga Mała jest atrakcyjnym terenem turystyki weekendowej, a także proponuje możliwość aktywnego spędzania czasu.

Na ofertę turystyczną gminy składają się:

- turystyka krajoznawcza (szlaki turystyczne, ścieżki przyrodnicze sprzyjające pieszym wędrówkom),
- turystyka kwalifikowana (ścieżki rowerowe, wędkarstwo),
- turystyka pobytowa (wypoczynkowa).

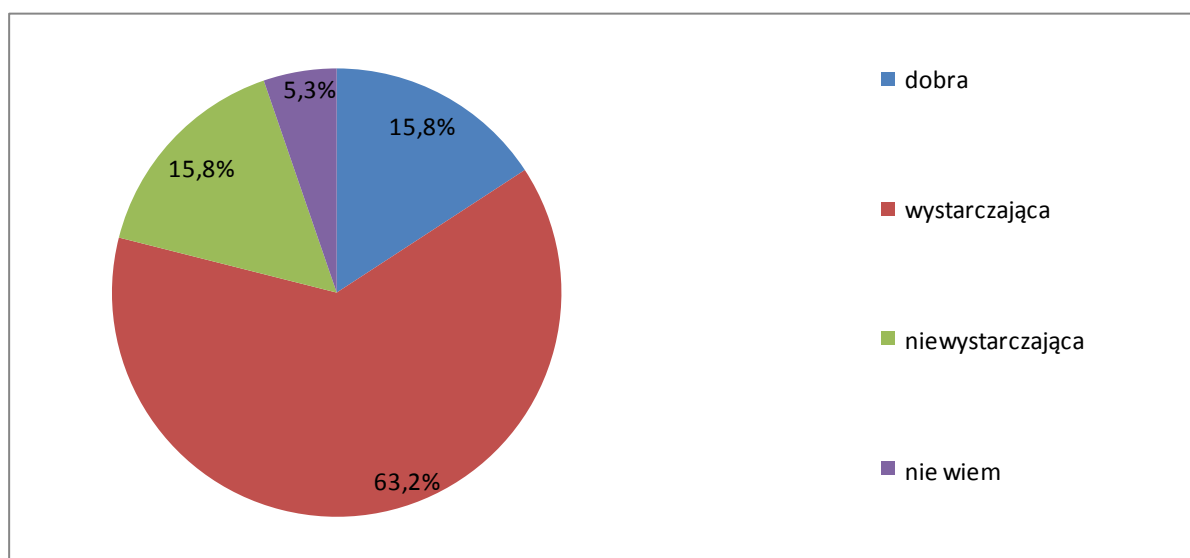
Turystów mogą również zainteresować zabytki i pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy, znajdujące się w następujących miejscowościach:

- Krzynowłoga Mała:
 - kościół parafialny pw. św. Dominika,
 - cmentarz parafialny,
 - pomnik 40. Pomordowanych,
 - główny plac wiejski,
 - bunkier z czasów II wojny światowej;
- Krajewo Wielkie:
 - grodzisko w kształcie elipsy ze wczesnej epoki żelaza;
- Rudno Jeziorowe:
 - kaplica pw. św. Piotra i Pawła,
 - jedyne naturalne jezioro w gminie;
- Rudno-Kmiecie:
 - pozostałości po dawnym parku dworskim z XIX w.
- Chmieleń Wielki:
 - przydrożna zabytkowa kapliczka,
 - głązy narzutowe, w tym jeden o obwodzie 10 m i wysokości 1,3 m;
- Ożumiech:
 - ostatni w gminie wiatrak koźlak z początku XX w.;
- Łoje:
 - zalew rekreacyjny
- Grabowo:

- Grób Nieznanego Żołnierza,
- źródło rzeki Ulatówka;
- Skierkowizna:
 - kościół parafialny pw. św. Izydora,
 - cmentarz parafialny;
- Ulatowo Adamy:
 - przydrożna kapliczka;
- Kaki Mroczyki:
 - drewniany dom z początku XX w.;
- Goski-Wąsocze:
 - bunkry z czasów II wojny światowej;
- Romany Sebory:
 - park dworski krajobrazowy o powierzchni 1 ha z XIX w.,
 - gład narzutowy o obwodzie 1280 cm,
 - przydrożna kapliczka z połowy XIX w.;
- Łanięta:
 - zabytkowy krzyż z 1911 r.,
 - Dąb Smoleński.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała o ocenę oferty gminy w zakresie sportu i rekreacji. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (63,2%) uznała ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji za wystarczającą, jako dobrą określiło ją zaś 15,8% respondentów. Kolejne 15,8% badanych miało zgoła odmienne zdanie, stwierdzając że ta oferta jest niewystarczająca. 5,3% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Wśród działań lub inwestycji, które należałoby podjąć w celu dostosowania oferty sportowo-rekreacyjnej do potrzeb mieszkańców gminy, najczęściej wymieniano: częstsze organizowanie zawodów sportowych i meczów oraz utworzenie siłowni, klubów sportowych, boisk i placów zabaw. Należy nadmienić, iż większość ankietowanych uznała obecną ofertę za wystarczającą, w związku z czym nie wyraziła żadnych potrzeb w tym zakresie.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zorganizowanej zbiorowości ludzkiej jest przestrzeganie reguł i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Czynnikiem naruszającym przyjęte normy i obowiązujący porządek oraz zagrażającym bezpieczeństwu danej społeczności jest przestępczość, która może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu. Poniższa tabela przedstawia dane przekazane przez Komisariat Policji w Chorzelach odnoszące się do popełnionych na terenie gminy Krzynowłoga Mała przestępstw w roku 2015.

Tabela 15. Przestępstwa popełnione w gminie w 2015 roku

odnotowane przestępstwa	liczba przestępstw
uszkodzenie mienia	7
oszustwo	1
kradzież	8
niszczenie znaków geodezyjnych	1
niszczenie dokumentów	1
niestosowanie się do zakazu	1
niealimentacja	1
kierowanie w stanie nietrzeźwości	15
bójka	1
naruszenie czynności ciała	1
nieumyślne spowodowanie śmierci	1
naruszenie czynności ciała	2

Dane Komisariatu Policji w Chorzelach.

Z przedstawionych danych wynika, iż najczęściej na terenie gminy odnotowywanym przestępstwem było prowadzenie pojazdów przez osoby będące w stanie nietrzeźwości (15). Policyjne statystyki z roku 2015 odnotowują również po kilka przypadków kradzieży mienia (8), uszkodzenia mienia (7) oraz naruszenia czynności ciała (2).

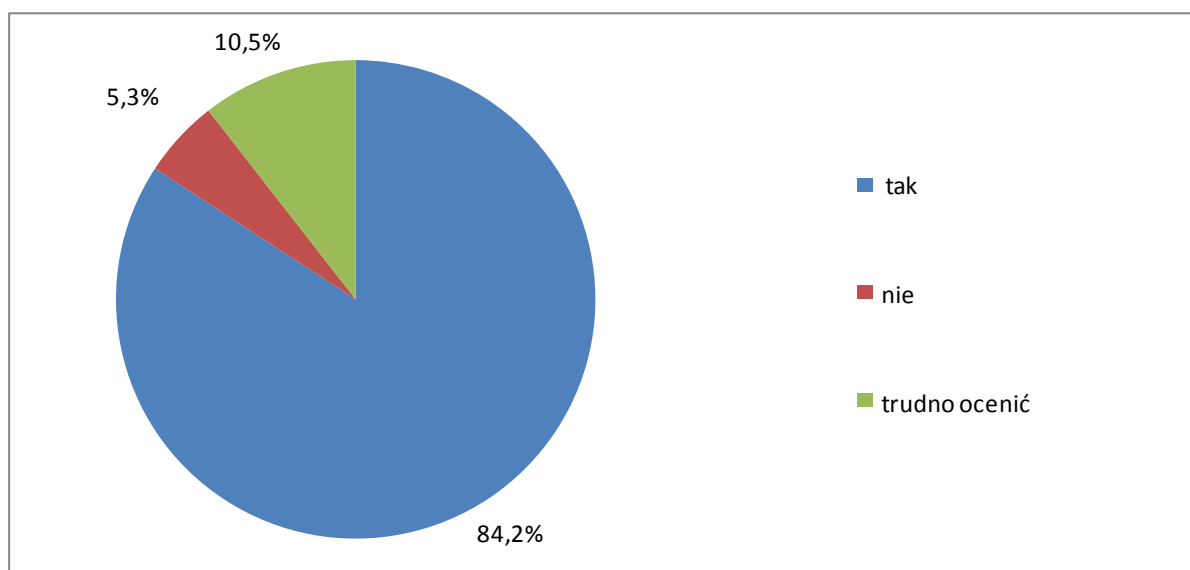
Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

Według danych Kierownika Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Przasnyszu w 2014 roku:

- nadzorem kuratorskim objętych było 17 osób (w tym 7 rodziców oraz 10 małoletnich dzieci) w 5 rodzinach;
- pod dozorem kuratora pozostawały 4 osoby dorosłe skazane z art. 207 § 1 KK (znęcanie się nad rodziną).

Aby dokonać miarodajnej diagnozy stanu bezpieczeństwa publicznego w gminie, należy wziąć pod uwagę subiektywne opinie mieszkańców gminy dotyczące ich poczucia bezpieczeństwa. Opinie te zostały zebrane w ramach przeprowadzonego na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu badania ankietowego. Ankietowani odpowiadali między innymi na następujące pytanie: „Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?”. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (84,2%) stwierdziła, że czuje się w miejscu zamieszkania bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło łącznie 5,3% badanych, a 10,5% respondentów zaznaczyło odpowiedź „trudno ocenić”.

W odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali zwiększenie liczby etatów w policji, co skutkowałoby większą liczbą patroli na ulicach, lepsze oświetlenie dróg publicznych, zwiększenie wskaźnika wykrywalności przestępstw oraz dotkliwsze karanie ich sprawców. Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze ankietowani najczęściej postulowali zwiększenie liczby patroli na drogach. Ponadto pojawiły się następujące sugestie: poprawa jakości dróg, lepsze oznakowanie dróg oraz skłonienie pieszych i rowerzystów do noszenia odblasków po zmroku.

11. POMOC SPOŁECZNA

Ustawa określa pomoc społeczną jako instytucję polityki społecznej państwa, której głównym celem jest oferowanie wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, z wykorzystaniem statutowo przyznanych pomocy społecznej uprawnień, zasobów i możliwości. Instytucja ta wspomaga osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia fundamentalnych potrzeb oraz umożliwia im życie w odpowiednio godnych warunkach.

Zadania przypisane pomocy społecznej w gminie Krzynowłoga Mała wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej. Jednostka ta wykonuje również zadania wynikające z innych aktów prawnych. Należą do nich między innymi: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz ustawa o dodatkach mieszkaniowych czy ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Z końcem 2014 roku kadrę GOPS-u stanowiło 7 osób, w tym: 1 osoba kadry kierowniczej, 2 pracowników socjalnych oraz 4 pozostałych pracowników. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, wykształcenia kadry oraz potrzeb w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Stan zatrudnienia w GOPS-ie na koniec 2014 roku oraz potrzeby w tym zakresie

rodzaj stanowiska	liczba pracowników na koniec 2014 roku	o ilu pracowników powinno być więcej? (wg stanu obecnego w przeliczeniu na etaty)
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	2	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	4	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej każdy ośrodek ma obowiązek zatrudnienia co najmniej 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców. W 2014 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej ten obowiązek został spełniony, na 1 pracownika socjalnego przypadało bowiem 1.815 mieszkańców gminy.

Wśród sugestii w zakresie rozwoju zasobów kadrowych ośrodka, uwzględniając obecną sytuację kadry GOPS-u, figuruje m.in. potrzeba zwiększenia liczby pracowników socjalnych o jedną osobę (w przeliczeniu na etaty).

Tabela 17. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2014 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób – stan na dzień 31.12.2014 r.	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		1	1
	wyższe niekierunkowe		0	0
	średnie kierunkowe		0	1
	średnie niekierunkowe		0	0
	zawodowe i niższe		0	0
w tym dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	0
		w trakcie realizacji	0	0
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	0	0
		w trakcie realizacji	0	0
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			0	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			1	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			0	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze-Małej.

Na koniec 2014 roku jedna osoba spośród kadry kierowniczej oraz jeden pracownik socjalny posiadały wykształcenie wyższe kierunkowe, wykształceniem średnim kierunkowym legitymował się jeden z pracowników socjalnych. Dodatkowo jedna osoba na stanowisku kierowniczym miała ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Spośród kadry GOPS-u w Krzynowłodze Małej jedna osoba wykazała chęć podjęcia specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają szereg warunków wyszczególnionych w aktach prawnych. Pomoc udzielana przez wcześniej wspomnianą instytucję może przybierać następujące formy: finansową, rzeczową, usługową, poradniczą, pracy socjalnej.

Pomoc świadczona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Realizując ustawowe zadania, GOPS współdziała z następującymi podmiotami: organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Struktura wydatków GOPS-u w Krzynowłodze Małej w 2014 roku przedstawiała się następująco:

- w ramach środków własnych:
 - zasiłki i pomoc w naturze: 11.916,31 zł;
 - odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej: 85.240,76 zł;
 - posiłek dla potrzebujących: 19.933,19 zł;
 - utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej: 122.674,88 zł;
 - obsługa świadczeń rodzinnych: 800,00 zł;
 - prace społecznie użyteczne: 31.414,00 zł

- w ramach środków wojewody:
 - zasiłki i pomoc w naturze: 96.908,49 zł;
 - świadczenia rodzinne i alimentacyjne (zasiłki), składki na ubezpieczenie społeczne: 1.634.896,00 zł;
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych: 9.025,56 zł;
 - posilek dla potrzebujących: 79.732,76 zł;
 - utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i obsługa wykonywanych zadań: 121.200,00 zł

Więcej informacji dotyczących środków finansowych wydatkowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy

wielkość wydatków (w zł)	2012	2013	2014
ogółem	1.918.192,00 zł	1.755.917,00 zł	1.471.112,00 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	200.571,00 zł	223.028,00 zł	208.699,00 zł
w tym na świadczenia rodzinne	1.717.621,00 zł	1.532.889,00 zł	1.262.413,00 zł
na zadania własne gminy	200.571,00 zł	223.028,00 zł	208.699,00 zł
na zadania zlecone gminie	1.717.621,00 zł	1.532.889,00 zł	1.262.413,00 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

W analizowanym okresie lat 2012-2014 budżet przeznaczony przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy rokrocznie malał (1.918.192,00 zł w 2012 r., 1.755.917,00 zł w 2013 r., 1.471.112,00 zł w 2014 r.). Najwięcej środków finansowych przeznaczono na wykonywanie zadań zleconych gminie (1.717.621,00 zł w 2012 r., 1.532.889,00 zł w 2013 r., 1.262.413,00 zł w 2014 r.). Realizacja świadczeń rodzinnych kosztowała GOPS kolejno: 1.717.621,00 zł w 2012 r., 1.532.889,00 zł w 2013 r., 1.262.413,00 zł w 2014 r. i najczęściej przyjmowała postać zasiłków rodzinnych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2012-2014.

Tabela 19. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	245	248	229
liczba rodzin	116	119	119
liczba osób w rodzinach	501	532	482
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	13,70%	14,48%	13,28%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2012-2014 ulegała wahaniom (501 osób w rodzinach w 2012 r., 532 osoby w rodzinach w 2013 r., 482 osoby w rodzinach w 2014 r.). Co za tym idzie, wahaniom ulegał również procentowy udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (13,70% w 2012 r., 14,48% w 2013 r., 13,28% w 2014 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury demograficznej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2014 roku.

Tabela 20. Struktura wiekowa odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2014 roku

wiek	liczba osób
0-16 lat	83
17-21 lat	24
22-30 lat	18
31-40 lat	29
41-50 lat	18
51-60 lat	31
61-70 lat	19
71 lat i więcej	7
razem	229

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Tabela 21. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w gminie ze względu na aktywność zawodową w 2014 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18. roku życia według decyzji administracyjnych
pracuje	46
pracuje dorywczo	38
nie pracuje	87
studiuje/uczy się	49
na rencie	3
na emeryturze	4
na zasiłku dla bezrobotnych	2
bezrobotny bez prawa do zasiłku	65

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Analiza struktury demograficznej mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała, korzystających ze wsparcia GOPS-u w 2014 roku wykazała, że największa liczba beneficjentów to osoby z następujących grup wiekowych: od urodzenia do 16 r.ż. (83 osoby),

od 51 do 60 r.ż. (31 osób), od 31 do 40 r.ż. (29 osób), od 17 do 21 r.ż. (24 osoby) oraz od 61 do 70 r.ż. (19 osób).

Analiza struktury beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej ze względu na aktywność zawodową wykazuje, iż największe grupy korzystających ze wsparcia stanowią osoby: niepracujące (87), bezrobotne bez prawa do zasiłku (65), studiujące lub uczące się (49) oraz pracujące (46).

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące powodów przyznawania świadczeń pieniężnych bądź niepieniężnych przez GOPS w latach 2012 – 2014.

Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
ubóstwo	65	65	62	273	284	250
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	0	1	1	0	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0	0	0	0
bezrobocie	51	52	55	181	204	214
niepełnosprawność	27	29	34	101	106	120
długotrwała lub ciężka choroba	6	10	9	19	28	22
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	77	78	71	403	404	362
w tym rodziny niepełne	7	8	9	26	29	28
w tym rodziny wielodzietne	70	70	62	377	375	334
przemoc w rodzinie	0	0	1	0	0	2
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0	1	1	0
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	0	0	0	0	0	0
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

W latach 2012-2014 najczęstszymi przyczynami przyznawania świadczeń pieniężnych bądź niepieniężnych od pomocy społecznej w gminie były kolejno: bezradność w sprawach

opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ubóstwo oraz bezrobocie. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wahała się na przestrzeni analizowanego okresu (403 w 2012 r., 404 w 2013 r., 362 w 2014 r.), podobnie było w przypadku ubóstwa (273 w 2012 r., 284 w 2013 r., 250 w 2014 r.), natomiast w przypadku bezrobocia rokrocznie wzrastała (181 w 2012 r., 204 w 2013 r., 214 w 2014 r.).

Z danych zamieszczonych w tabeli 21. wynika, iż niepełnosprawność długotrwała lub ciężka choroba również jest istotną przyczyną zwracania się z prośbą o pomoc do GOPS-u przez mieszkańców gminy. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności wzrastała w ciągu analizowanego okresu (101 w 2012 r., 106 w 2013 r., 120 w 2014 r.), zaś liczba osób w rodzinach objętych wsparciem w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą ulegała wahaniom (19 w 2012 r., 28 w 2013 r., 22 w 2014 r.).

Bardzo rzadko na przestrzeni analizowanego okresu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak: trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, bezdomność oraz przemoc w rodzinie.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Szczegółowe dane dotyczące form pomocy udzielanej przez pomoc społeczną w gminie Krzynowłoga Mała w ciągu lat 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2012-2014

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
pieniężna (zasiłki, etc.)	67	75	72	67	69	72	182	218	216
rzeczowa (np. posiłki, ubrania)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
praca socjalna	X	X	X	90	111	119	405	520	482
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
skierowanie do domu pomocy społecznej	0	0	0	X	X	X	X	X	X
specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0

usługi opiekuńcze									
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	3	2	4	X	X	X	X	X	X

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

W latach 2012-2014 najczęściej udzielano mieszkańcom pomocy w postaci świadczeń pieniężnych, będących zasiłkami okresowymi, stałymi bądź celowymi. Finansową pomocą objęto 182 osoby w rodzinach w 2012 r., 218 osób w 2013 r., 216 osób w 2014 r. Znacznie częściej jednak (405 osób w rodzinach 2012 r., 520 osób w 2013 r., 482 osoby w 2014 r.) udzielano wsparcia w formie pracy socjalnej, polegającej m.in. na poradnictwie, udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, etc.

Wśród form wsparcia zapewnianych przez OPS znalazła się także odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej. Osoby, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, są kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. W roku 2012 do DPS-u skierowano 3 osoby, w 2013 roku 2 osoby, zaś w 2014 r. 4 osoby z gminy. W 2012 roku w DPS-ie przebywały 3 osoby pochodzące z gminy Krzynowłoga Mała, w 2013 r. 2 osoby, natomiast w 2014 r. 4 osoby. W latach 2012-2014 gmina pokrywała koszt pobytu w DPS-ie dla odpowiednio: 3, 2 i 4 osób.

GOPS przyznawał również świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24. Wielkość wydatków na świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
łącznie wartość świadczeń rodzinnych	1.717.621,00 zł	1.545.128,00 zł	1.274.564,00 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

W latach 2012-2014 kwoty przeznaczane przez GOPS na realizację świadczeń rodzinnych rokrocznie spadały (1.717.621,00 zł w 2012 r., 1.545.128,00 zł w 2013 r., 1.274.564,00 zł w 2014 r.).

Tabela 25. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2012 r.

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (w zł)
zasiłek rodzinny	275	7.277	596.911,00
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	16	16	16.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8	70	26.987,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	10	143	24.710,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	94	1.725	138.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	29	334	26.360,00
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	210	430	43.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	124	1.201	63.970,00
zasiłek pielęgnacyjny	126	1.370	209.610,00
świadczenie pielęgnacyjne	95	1.041	537.073,00
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	35	35	35.000,00
razem w 2012 roku	1.022	13.092	1.717.621,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2013 r.

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (w zł)
zasiłek rodzinny	280	6.276	632.180,00
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	23	24	24.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8	68	26.707,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	9	121	20.570,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	92	1.525	122.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	30	286	22.600,00
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	195	397	39.700,00

dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	112	1070	56.220,00
zasiłek pielęgnacyjny	123	1.347	206.091,00
świadczenie pielęgnacyjne	107	629	347.621,00
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	46	46	46.00,00
razem w 2013 roku	1.025	11.900,00	1.545.128,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Tabela 27. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.

rodzaj świadczenia	liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (w zł)
zasiłek rodzinny	249	5.971	602.022,00
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	17	17	17.000,00
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8	54	20.920,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	5	82	13.940,00
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	84	1.458	116.640,00
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	25	260	20.720,00
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	196	384	38.400,00
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	101	988	51.800,00
zasiłek pielęgnacyjny	126	1.387	212.211
świadczenie pielęgnacyjne	19	187	137.760,00
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	31	31	31.000,00
razem w 2014 roku	861	10.843	1.274.564,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

W 2014 r. GOPS najczęściej wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka (5.971 przyznanych świadczeń). Pomoc zapewniana przez OPS przyjmowała również następujące formy:

- zasiłku pielęgnacyjnego (1.387 przyznanych świadczeń),
- świadczenia pielęgnacyjnego (187 przyznanych świadczeń),
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (31 przyznanych świadczeń)

- dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (1.458 przyznanych świadczeń),
- dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (988 przyznanych świadczeń),
- dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka (82 przyznane świadczenia),
- dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (384 przyznane świadczenia),
- dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (260 przyznanych świadczeń),
- dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (54 przyznane świadczenia),
- dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka (17 przyznanych świadczeń),
- specjalny zasiłek opiekuńczy (24 przyznane świadczenia).

W trakcie analizowanego okresu (2012-2014) GOPS opłacał również składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2012 r. 31 osobom (łączna kwota świadczeń: 14.627,00 zł), w 2013 r. 27 osobom (10.148,00 zł) i w 2014 r. 18 osobom (9.026,00 zł), a także składki ubezpieczenia społecznego – w 2012 r. 21 osobom (łączna kwota świadczeń: 37.123,00 zł), w 2013 r. 21 osobom (28.818,00 zł) oraz w 2014 r. 13 osobom (30.192,00 zł)

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną postać wsparcia udzielaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej mieszkańcom gminy w latach 2012-2014. Ten konkretny rodzaj pomocy finansowej jest świadczony zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Jest on przyznawany dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej (w przypadku braku skuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych) oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, będących w trakcie separacji bądź rozwodu. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	31	44	38
liczba rodzin	14	19	15
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	115.712,00 zł	136.500,00 zł	166.950,00 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Liczba osób, którym w latach 2012-2014 decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne wahała się rokrocznie (31 w 2012 r., 44 w 2013 r., 38 w 2014 r.), liczba rodzin, którym przyznano świadczenie również ulegała wahaniom (14 w 2012 r., 19 w 2013 r., 15 w 2014 r.). Wysokość kwot wydatkowanych na ten cel natomiast stopniowo wzrastała w ciągu analizowanego okresu (115.712,00 zł w 2012 r., 136.500,00 zł w 2013 r., 166.950,00 zł w 2014 r.).

Na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna funkcjonująca w Przasnyszu, obejmująca zasięgiem działania gminę, sporządziła sprawozdanie za rok szkolny 2014/2015, w którym zawarła informacje dotyczące udzielonego wsparcia dzieciom i młodzieży z terenu gminy. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Dzieci i młodzież z gminy objęte wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

formy udzielonej pomocy		wiek przedszkolny	uczniowie szkół podstawowych	uczniowie gimnazjum	łącznie
terapia	psychologiczna	-	1	-	1
	pedagogiczna:				
	inne formy pomocy indywidualnej	1	-	-	1
	inne formy pomocy grupowej	2	-	-	2
	inne zajęcia o charakterze terapeutycznym	3	2	-	5
	zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	1	1	-	2
	logopedyczna	11	3	1	15
wydane orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania		-	3	2	5
wydane orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na	upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	-	3	1	4
	autyzm, w tym zespół Aspergera	-	1	-	1
	niepełnosprawności sprzężone	1	1	-	2
wydane opinie w sprawie	specyficznych trudności w uczeniu się	-	2	-	2
	dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia	-	2	1	3
	objęcia pomocą psychologiczną – pedagogiczną na terenie przedszkola/szkoły	2	3	1	6

odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego	6	-	-	6
inne opinie związane z kształceniem i wychowaniem dziecka	1	1	1	3
opinie logopedyczne	6	4	-	10

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przasnyszu

Poradnia objęła terapią psychologiczną jednego ucznia szkoły podstawowej jako powód podając stany lękowe dziecka. W terapii „oligo” (rubryka: „inne formy pomocy indywidualnej”), polegającej na stymulowaniu rozwoju funkcji poznawczych brało udział jedno dziecko w wieku przedszkolnym. Dwoje dzieci w wieku przedszkolnym uczestniczyło w zajęciach w ramach „innych form pomocy grupowej”, które dotyczyły doskonalenia percepcji słuchowej. Pięcioro dzieci brało udział w zajęciach o charakterze terapeutycznym:

- troje w wieku przedszkolnym – celem zajęć było przygotowanie dzieci do nauki szkolnej, wspieranie wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychicznego i społecznego;
- dwoje uczniów szkoły podstawowej – trening ortograficzny dla uczniów z trudnościami w pisaniu.

Dwoje dzieci (uczeń szkoły podstawowej i w wieku przedszkolnym) brało udział w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Zajęcia dla dziecka w wieku przedszkolnym polegały na usprawnianiu funkcji percepcyjno-motorycznych, natomiast dla dziecka ze szkoły podstawowej na wspieraniu jego rozwoju.

W roku szkolnym 2014/2015 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przasnyszu wydała:

- 12 orzeczeń (w tym: 5 o potrzebie indywidualnego nauczania, 4 o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, 1 o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na autyzm, w tym zespół Aspergera oraz 2 o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawności sprzężone);
- 30 opinii (w tym: 2 w sprawie specyficznych trudności w uczeniu się, 3 w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, 6 w sprawie objęcia pomocą psychologiczno – pedagogiczną na terenie przedszkola/szkoły, 6 w sprawie odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego, 3 związane z kształceniem i wychowaniem dziecka oraz 10 opinii logopedycznych).

Kolejną instytucją wsparcia, z której pomocy mogą korzystać mieszkańcy gminy Krzynowłoga Mała, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Poniższa tabela przedstawi wybrane dane dotyczące działalności prowadzonej w latach 2012-2014 przez PCPR w odniesieniu do mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała, w tym wypadku w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	7	7	3
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	4	4	4
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	1	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu.

W ciągu analizowanego okresu żadne dziecko z gminy nie zostało zgłoszone do adopcji, adoptowane ani umieszczone w rodzinach zastępczych. W 2014 roku 2 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2012-2014 w rodzinach zastępczych przebywało dzieci: 7 w 2012 r., 7 w 2013 r. oraz 3 w 2014 r.

W latach 2012-2014 liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy utrzymywała się na tym samym poziomie – 4. Jedno dziecko z gminy w 2013 roku zostało poddane procesowi usamodzielniania.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają istotną rolę w działaniach mających na celu konsolidację lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych oraz zwiększają szanse rozwoju szczególnie małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, lecz również lokalnego otoczenia. Ponadto zdecydowanie sprzyja ono

budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2014 roku w gminie Krzynowłoga Mała funkcjonowało 7 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy prowadził z nimi współpracę polegającą na: zleceniu organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywaniu działalności statutowej organizacji, wsparciu rzeczowym organizacji, wsparciu lokalowym organizacji, doradztwie oraz konsultacjach. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 31. Organizacje pozarządowe w gminie w 2014 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzynowłodze Małej	ul. Przasnyska 1 06-316 Krzynowłoga Mała
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Chmieleniu Wielkim	Chmielień Wielki 06-316 Krzynowłoga Mała
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Łaniętach	Łanięta 06-316 Krzynowłoga Mała
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Romanach Seborach	Romany Sebory 06-300 Przasnysz
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kakach Mroczkach	Kaki Mroczki 06-316 Krzynowłoga Mała
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ulatowie Adamach	Ulatowo Adamy 06-316 Krzynowłoga Mała
7.	Organizacja „Nasze Bezpieczeństwo”	ul. Witosa 9/3 06-330 Chorzele

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

W 2014 roku w gminie Krzynowłoga Mała funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane na ten temat zawarto w poniższej tabeli:

Tabela 32. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2014 r.

lp.	Nazwa	adres
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Dominika w Krzynowłodze Małej	ul. Kościelna 13 06-316 Krzynowłoga Mała
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Boboli	Skierkowizna 06-316 Krzynowłoga Mała

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

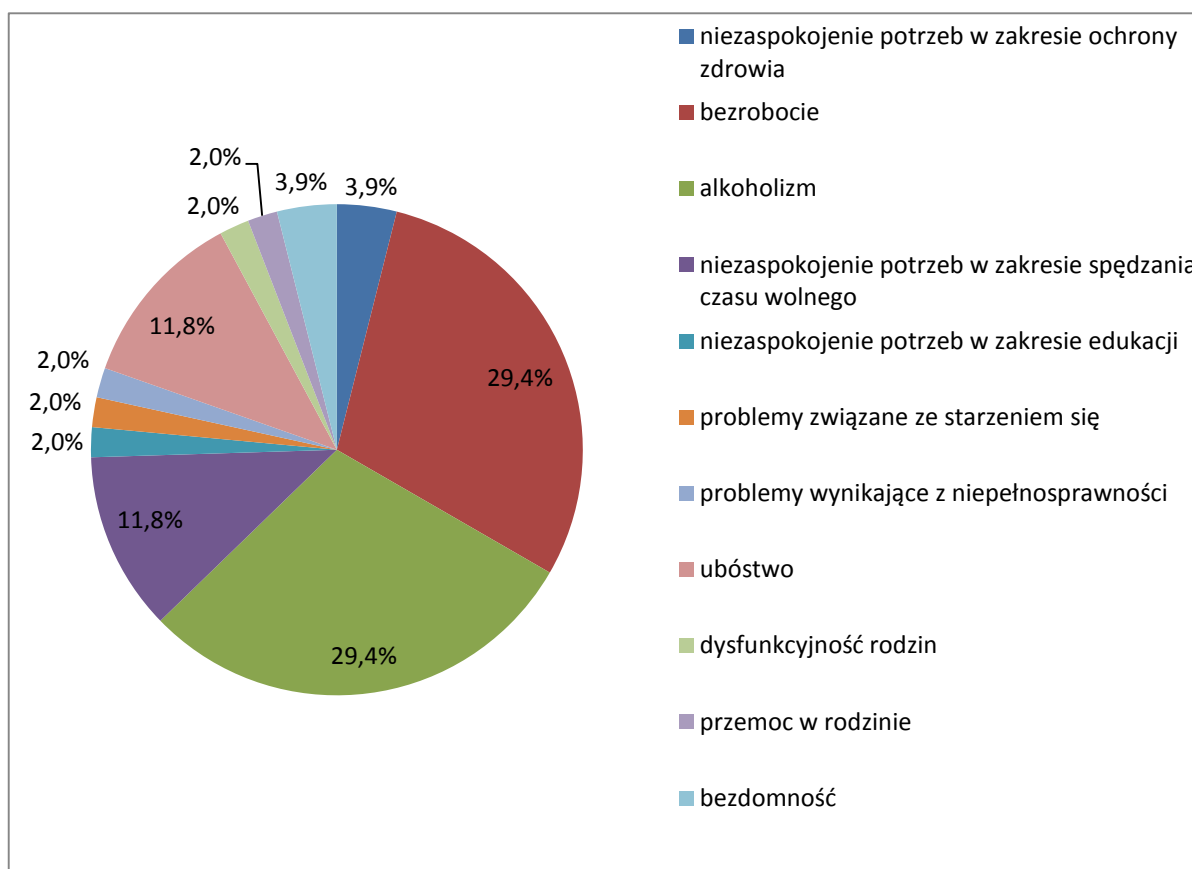
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy jest jednym z kluczowych elementów postępowania diagnostycznego. W celu poprawnego zdiagnozowania problemów społecznych występujących na terenie gminy Krzynowłoga Mała

przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy oraz osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. Do analizy przedłożono w sumie 20 anonimowo wypełnionych ankiet, w których badani odpowiedzieli na pytania odnoszące się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Na wstępie respondentów poproszono o wskazanie problemów, które ich zdaniem, najbardziej uwidaczniają się w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Jakie problemy najbardziej uwidaczniają się w gminie?

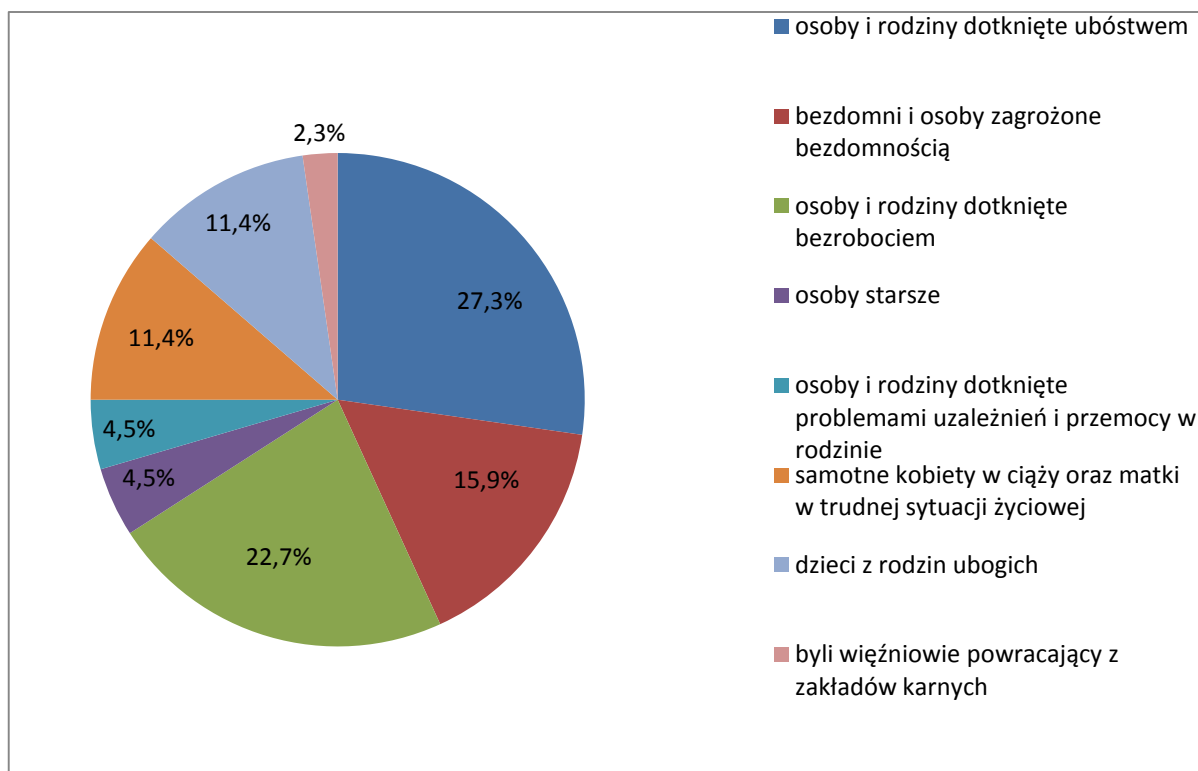

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według respondentów, na terenie gminy najbardziej uwidaczniają się takie problemy, jak: bezrobocie (29,4% wskazań) oraz alkoholizm (29,4%). Uwagę ankietowani zwrócili również na niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego oraz ubóstwo – po 11,8% wskazań. Znacznie rzadziej ankietowani wskazywali na niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia oraz bezdomność – po 3,9% wskazań. Najrzadziej badani wskazywali na: dysfunkcyjność rodzin, przemoc w rodzinie, problemy związane ze starzeniem się, problemy wynikające z niepełnosprawności oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji – po 2,0% wskazań.

Odpowiadając na kolejne pytanie, ankietowani zostali poproszeni o wskazanie kategorii grób i osób, które najbardziej zagrożone są marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym

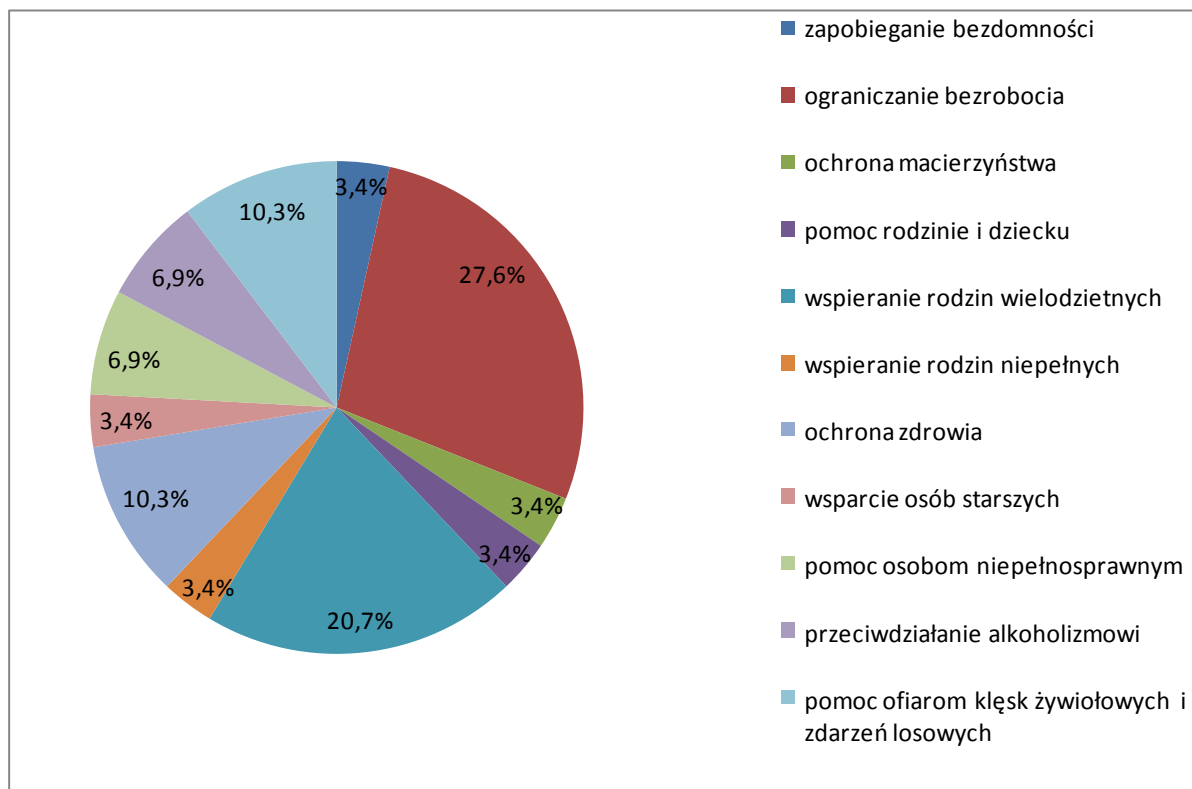

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej wskazań (27,3%) identyfikowało osoby i rodziny dotknięte ubóstwem jako najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Licznie wskazywano osoby i rodziny dotknięte bezrobociem (22,7%) oraz bezdomnych i osoby zagrożone bezdomnością (15,9%). Nieco rzadziej respondenci zaznaczali następujące odpowiedzi: samotne kobiety w ciąży oraz matki w trudnej sytuacji życiowej (11,4%) oraz dzieci z rodzin ubogich (również 11,4%). Zdaniem badanych, również osoby starsze (4,5%), osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocą w rodzinie (4,5%) oraz byli więźniowie powracający z zakładów karnych (2,3%) są narażeni na marginalizację i wykluczenie społeczne.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. W jakim obszarze oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowolająca?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ograniczanie bezrobocia (27,6%), wspieranie rodzin wielodzietnych (20,7%), ochrona zdrowia i pomoc ofiarom klęsk żywiołowych oraz zdarzeń losowych (po 10,3%), a także pomoc osobom niepełnosprawnym oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi (po 6,9%). W mniejszym zakresie problem dotyczył: zapobiegania bezdomności, ochrony macierzyństwa, pomocy rodzinie i dziecku oraz wsparcia osób starszych (po 3,4%).

Jakie działania należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji i zaspokojenia potrzeb i rodzin wymagających wsparcia?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani sugerowali poznawanie ich potrzeb, między innymi poprzez przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, a także oferty pomocy: psychologicznej, prawnej oraz materialnej.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. Zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje oraz stowarzyszenia działające na rzecz niepełnosprawnych, a także policję.

14. BEZROBOCIE

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu, w latach 2012-2013 liczba osób bezrobotnych w gminie utrzymywała się na podobnym poziomie, a w roku 2014 zmniejszyła się – od 230 osób na koniec 2012 roku, poprzez 231 osób na koniec roku 2013 do 205 osób na koniec roku 2014. Jednocześnie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym, wynosząc odpowiednio: 9,9%, 10% i 9,0%. Wśród osób pozostających bez pracy w latach 2012-2014 liczba kobiet wynosiła odpowiednio: 110, 120 i 105. Liczba mężczyzn w analogicznym czasie kształtowała się na poziomie: 122, 111 oraz 100. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 33. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba bezrobotnych w gminie	230	231	205
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	9,9%	10,0%	9,0%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	110	120	105
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	47,8%	52,0%	51,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2012-2014 w powiecie przasnyskim, województwie mazowieckim oraz w kraju. Dane pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 34. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
stopa bezrobocia w powiecie przasnyskim	16,8%	17,5%	15,5%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	10,7%	11,1%	9,6%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	13,4%	11,5%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2012-2014 powiat przasnyski charakteryzował się znacznie wyższą w stosunku do województwa mazowieckiego stopą bezrobocia, i stale była ona zarazem wyższa niż w skali całego kraju. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia wahał się w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie przydatna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku oraz stażu pracy i zawodowej aktywizacji. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2014 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Bezrobotni w gminie na koniec 2014 roku według wieku i aktywizacji zawodowej

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 24 roku życia	69	43	62,31
w wieku 25 - 34 lat	63	30	47,62
w wieku 35 - 44 lat	32	14	41,18
w wieku 45 - 59 lat	33	14	42,42
powyżej 60 roku życia	5	0	00,00
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1	11	5	45,45
1 – 3	17	8	47,06
3 – 6	29	12	41,38
6 – 12	28	13	46,43
12 – 24	45	23	51,11
powyżej 24	72	40	55,56
staż pracy ogółem	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiety	
do 1 roku	30	17	56,67
1 – 5	41	17	41,46
5 – 10	25	8	32,00

10 – 20	12	5	41,67
20 – 30	6	1	16,67
30 lat i więcej	2	1	50,00
bez stażu	86	52	60,47

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu.

Na koniec 2014 roku wśród bezrobotnych w gminie największą grupę stanowiły osoby w wieku do 24 roku życia (69 osób; w tym 62,31% kobiet) oraz w przedziale 25 - 34 lat (63 osoby; w tym 47,62% kobiet).

W przypadku czasu pozostawania bez pracy, największą liczbę bezrobotnych odnotowano w grupie osób pozostających bez zatrudnienia dłużej niż dwa lata (72 osoby; w tym 55,56% kobiet) oraz od roku do dwóch lat (45 osób; w tym 51,11% kobiet).

Osób bez stażu pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych w gminie odnotowano na koniec 2014 roku 86, z czego 60,47% stanowiły kobiety. Spośród osób bezrobotnych ze stażem pracy największe grupy stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat (41 osób; w tym 41,46% kobiet) oraz do 1 roku (30 osób; w tym 56,67% kobiet).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób do 24 roku życia (62,31%) oraz wśród osób bez stażu pracy (60,47%).

Analizując sytuację na rynku pracy, warto pamiętać, że w powiecie przasnyskim wskaźniki dotyczące stopy bezrobocia od lat rejestrowane są na poziomach wyższych niż w skali całego województwa mazowieckiego. Brak zatrudnienia jest więc na tym terenie wciąż jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Nie należy przy tym zapominać, że pozostawanie bez pracy prowadzi do powstawania kolejnych problemów, wśród których bardzo dotkliwie odczuwanym przez doświadczonych nim osoby i rodziny jest radykalne obniżenie statusu materialnego. Może to być powodem rozlicznych dysfunkcji, ograniczania udziału w życiu społecznym, utraty możliwości realizowania planów życiowych i rozwoju.

Sytuacja ta wymaga szczególnej uwagi ze strony instytucji pomocowych i służb społecznych, przed którymi stoi niezwykle trudne zadanie w zakresie niwelowania skutków bezrobocia.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne, które cechuje się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Związane jest ze zmianami demograficznymi, ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej, która

ciągnie za sobą wzrost cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Bezdomność w gminie Krzynowłoga Mała jest rzadkim zjawiskiem i nie urasta do rangi problemu społecznego. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej. W analizowanym okresie liczba osób objętych wsparciem z powodu bezdomności utrzymywała się na tym samym poziomie (po jednej w 2013 i 2014 r.).

Warto tu odnotować, iż na obszarze gminy brak schroniska dla bezdomnych czy noclegowni. Nie ma także w zasobach gminy mieszkań chronionych.

16. UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Przemoc w rodzinie jest patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych z powodu ich nadużywania problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dla próby scharakteryzowania rozmiarów tego zjawiska, można oprzeć się na danych szacunkowych opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 36. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. gminie	w 25-tys. gminie	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Skutecznie przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką wspomnianych problemów i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych.

Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Krzynowłoga Mała w latach 2012-2014.

Tabela 37. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2012-2014 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków	2012	2013	2014
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	32.637,00	23.546,00	18.768,00
na przeciwdziałanie narkomanii	1.050,00	0	0
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	238,11	1.228,00	693,00
razem	33.985,11	24.774,00	19.461,00

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzynowłodze Małej.

W latach 2012-2014 wysokość kwot przeznaczanych na walkę z alkoholizmem rokrocznie się zmniejszała, wynosząc odpowiednio: 32.637,00 zł, 23.546,00 zł oraz 18.768,00 zł. W latach 2013-2014 nie wydatkowano w gminie środków na przeciwdziałania narkomanii, natomiast na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie najwięcej środków przeznaczono w 2013 roku.

Wybrane dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzynowłodze Małej oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia kolejna tabela.

Tabela 38. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2012-2014 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

	2012	2013	2014
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	15	18	16
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	1
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	7	6	5
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	7	6	5
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	7	10	5
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	5	6	4
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzynowłodze Małej.

W latach 2012-2014 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych gminie ulegała wahaniom, kształtując się na średnim poziomie ok. 16. W trakcie analizowanego okresu, zmniejszyła się liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (od 7 w 2012 r. do 6 oraz 5 w 2013 r. i 2014 r.). Negatywnych opinii w tej sprawie nie wydawano i nie podejmowano decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia. W analizowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, którymi objęto 7 osób w 2012 r., 10 w 2013 r. oraz 5 w 2014 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych w trakcie analizowanego okresu nie wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie Komisji w latach 2012-2014, wahała się: 5 w 2012 roku, 6 w 2013 roku oraz 4 w 2014 roku.

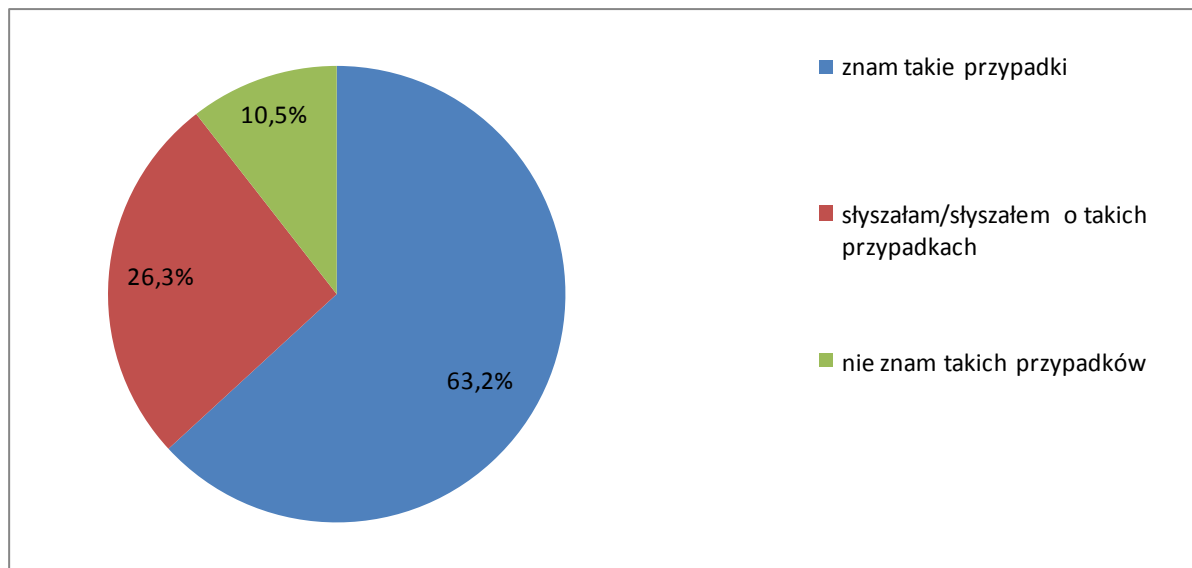
W ciągu analizowanego okresu GKRPA nie skierowała żadnego sprawcy przemocy w rodzinie na terapię ani też nie złożyła przeciw żadnemu z nich zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy w gminie również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W trakcie analizowanego okresu świadczenia z powodu doświadczania przemocy w rodzinie zostały przyznane jednej dwuosobowej rodzinie w 2014 roku. GOPS nie świadczył pomocy z powodu alkoholizmu.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono respondentów o próbę określenia skali występowania zjawiska przemocy domowej w gminie oraz o ocenę ryzyka nasilenia się tego problemu. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

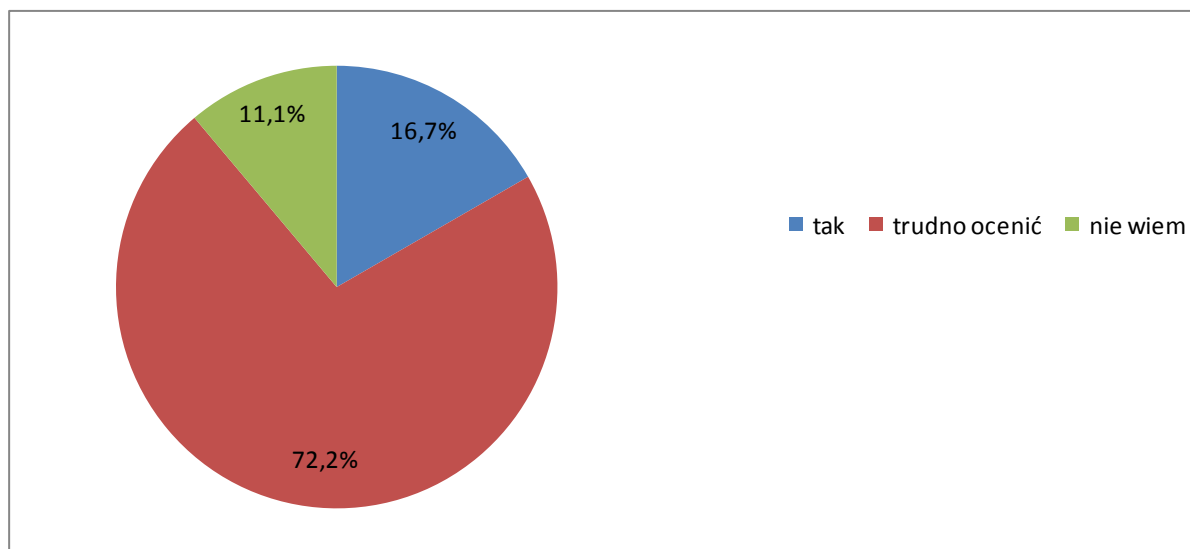
Wykres 9. Czy zna Pani / Pan przypadki stosowania przemocy w rodzinie w gminie lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Aż 89,5% ankietowanych stwierdziło, że zna bądź słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie na terenie gminy. Liczby te, nawet z uwzględnieniem lapidarności pytania, skłaniają do głębszej analizy problemu przemocy domowej i poświęcenia większej uwagi działaniom zmierzającym do zapobiegania i przeciwdziałania temu zjawisku.

Wykres 10. Czy Pani / Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ryzyko nasilenia się zjawiska widziało jedynie 16,7% badanych, natomiast 72,2% badanych miało trudności z ocenieniem tego ryzyka. Warto nadmienić, iż żaden respondentów nie stwierdził, iż takie ryzyko nie istnieje.

17. RÓWNOŚĆ PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn.

Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrwałała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są:

- segregacja pionowa i pozioma rynku pracy,
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn,
- mała dostępność elastycznych form czasu pracy,
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych,
- niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji,

- przemoc ze względu na płeć,
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia,
- niewystarczający system opieki przedszkolnej,
- stereotypy płci we wszystkich obszarach,
- dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć i odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W rozpatrywanym okresie struktura ludności gminy pod względem płci nie ulegała zasadniczym zmianom. W latach 2012-2014 wśród ludności gminy stale nieco ponad połowę stanowili mężczyźni. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie ludności gminy nieznacznie się wahał – od 49,07% w 2012 r. poprzez 48,97% w 2013 r. do 49,06% w 2014 r. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 39. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba ludności gminy ogółem	3.658	3.673	3.630
liczba kobiet	1.795	1.799	1.781
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	49,07%	48,97%	49,06%

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

W roku 2012 kobiety stanowiły 47,83% ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie, ale w 2013 roku ten odsetek wzrósł do 51,95% i w następnym roku także przekraczał 51 procent. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	230	231	205
liczba bezrobotnych kobiet	110	120	105
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	47,83%	51,95%	51,21%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu.

Z powyższych danych wynika, że w analizowanym okresie problem bezrobocia w gminie Krzynowłoga Mała dotyczył bardziej kobiet niż mężczyzn – udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie pozostających bez pracy mieszkańców gminy był w dwóch ostatnich

latach analizowanego okresu wyższy, a ich udział w ogólnej liczbie mieszkańców gminy niższy.

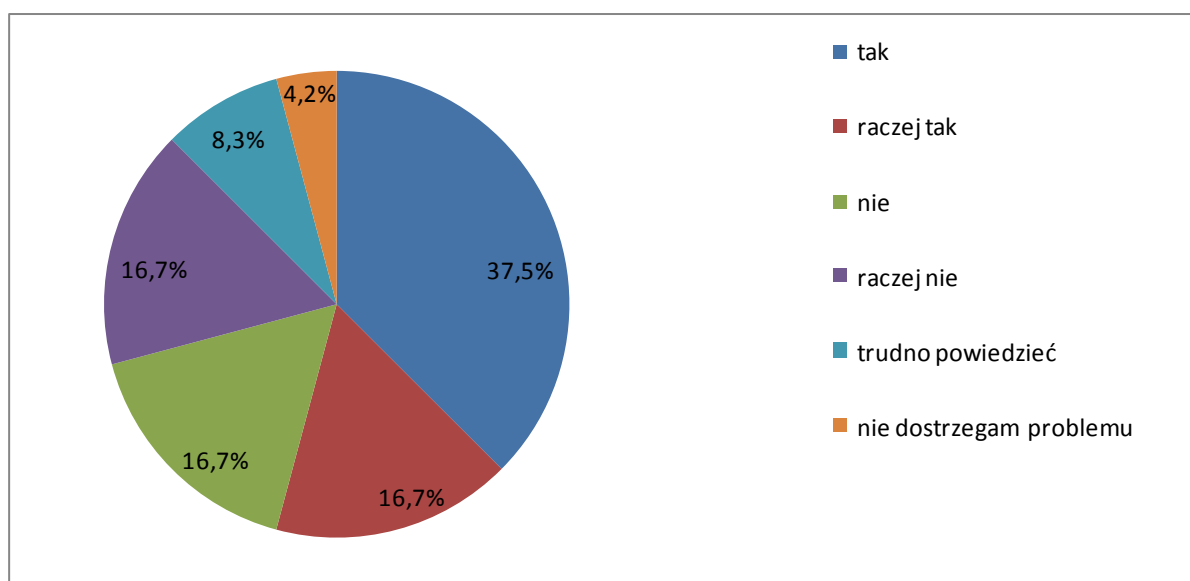
Należy przy tym także zauważyć, że według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu w 2014 roku kobiety z gminy Krzynowłoga Mała stanowiły wyraźną większość wśród bezrobotnych w wieku produkcyjnym do 24 roku życia (62,31%), podobnie jak w kategorii osób bez stażu pracy (60,47%) oraz ze stażem pracy do 1 roku (56,67%). W oparciu o cytowane wyżej wskaźniki można wysnuć tezę o mniejszych szansach pewnych grup kobiet niż mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. O ile analiza struktury bezrobocia pod względem płci jest oparta na dostępnych danych liczbowych, to w wielu innych obszarach życia społecznego tego typu statystyki nie są prowadzone, a występowanie problemów nierówności i dyskryminacji można szacować na podstawie subiektywnych opinii przedstawicieli danej społeczności. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć.

Do analizy przedłożono 24 ankiety wypełnione przez wybranych losowo mieszkańców gminy oraz osób mających wpływ na lokalną politykę społeczną.

W pierwszym pytaniu poproszono uczestników badania o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest dużym problemem społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Czy postrzega Pani / Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

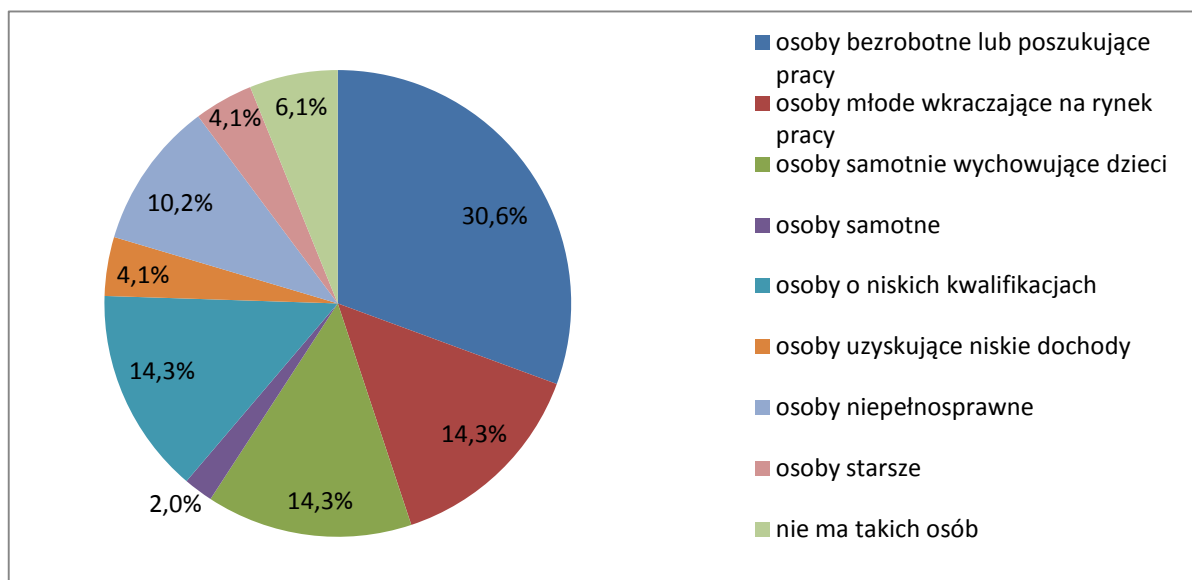
Łącznie ponad 50% ankietowanych odpowiedziało, że tak lub raczej tak. Odmiennego zdania było w sumie 33,4% respondentów, natomiast 8,3% badanych w ogóle nie miało zdania, a 4,2% nie dostrzegało problemu.

Zasada równości szans płci nie jest zasadą dotyczącą tylko kobiet, tworzoną przez kobiety i dyskryminującą mężczyzn, ani też nie ma na celu doprowadzenia do tego, aby kobiety i mężczyźni stali się tacy sami. Ma ona ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn.

W odpowiedzi trzy czwarte badanych stwierdziło, że bardziej zagrożone problemem nierówności są kobiety. Jednocześnie 12,5% ankietowanych miało problem z określeniem, kto jest bardziej zagrożony problemem nierówności. Tyle samo ankietowanych (12,5%) stwierdziło, iż nie dostrzega problemu. Nikt z uczestników badania nie uznał natomiast, iż problem bardziej dotyczy mężczyzn.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali grupy osób najbardziej zagrożone w gminie dyskryminacją ze względu na płeć. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 12. Jakie grupy mieszkańców gminy są zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowanie najczęściej za najbardziej zagrożone w gminie dyskryminacją uznawano osoby bezrobotne lub poszukujące pracy. Często wskazywano też odpowiedź, że są to osoby młode, wkraczające na rynek pracy, osoby samotnie wychowujące dzieci czy też

osoby o niskich kwalifikacjach. Wśród zagrożonych dyskryminacją ankietowani wskazywali również osoby niepełnosprawne, znacznie rzadziej osoby uzyskujące niskie dochody oraz osoby starsze, w marginalnym stopniu zaś dostrzegano to zagrożenie w przypadku osób samotnych. Ponadto 6,1% ankietowanych wyraziło pogląd, iż nie ma takich osób.

Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat ograniczenia przez płeć możliwości kariery zawodowej. Według 70,8% respondentów płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej, natomiast 29,2% badanych jest przekonane, że płeć nie ogranicza możliwości w tym zakresie.

W następnym pytaniu indagowano ankietowanych, czy znają w gminie przypadki dyskryminacji ze względu na płeć. 83,3% badanych stwierdziło, że nie zna takich przypadków, z kolei 8,3% ankietowanych o nich słyszało; tyle samo respondentów potwierdziło wiedzę o przypadkach dyskryminacji.

Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy ich osobiście lub członków ich rodzin dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć. Zdecydowana większość (75%) odpowiedziała przecząco, natomiast 25% ankietowanych zetknęło się z dyskryminacją wśród najbliższych bądź osobiście.

Kolejne pytanie brzmiało: „Jeśli dyskryminacja ze względu na płeć jest problemem w gminie, jaka jest jego skala?”. Odpowiedzi nie była w stanie udzielić jedna czwarta respondentów; tyle samo ankietowanych problem dostrzegło i określiło jego skalę jako średnią. Problemu nie dostrzegało nieco ponad 20% badanych. 16,7% biorących udział w ankiecie określiło skalę tego problemu jako niską, a 12,5% jako wysoką.

Ankietowani udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące prowadzonych w gminie działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że takie działania są trudne do określenia przez mieszkańców gminy – 70,8% respondentów nie jest w stanie ich ocenić, zaś 29,2% uważa, że takie działania w ogóle nie są w gminie prowadzone. Nikt z zapytanych nie potwierdził prowadzenia takich działań.

Z przeprowadzonego badania wynika, że problemy dotyczące równości płci w gminie koncentrują się głównie w obszarze zatrudnienia. Niemniej ponad połowa respondentów, łącznie 54,2% ankietowanych, odpowiedziała że kwestie istnienia nierówności płci postrzegają jako problem społeczny; nadto aż 70,8% respondentów uznało, że płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej.

O ile większość badanych (75%) stwierdziła, że nie zna takich przypadków w gminie, o tyle pozostała część ankietowanych (25%) stwierdziła, że zna takie przypadki bądź o nich słyszała. Na dodatek skalę takiego problemu w gminie jako średnią ocenia 25% badanych,

jako niską 16,7%, a jako wysoką 12,5% ankietowanych. To uprawnia do sformułowania wniosku, iż należy podejmować działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie równości płci, położyć nacisk na przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności w obszarze rynku pracy, a także uwzględnić zagadnienie równości płci w działaniach ukierunkowanych na wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży. Warto przy tym mieć na względzie, by uczynić takie działania, gdyż – jak pokazała analiza ankiet – większość respondentów, tj. 70,8%, nie była w stanie ich ocenić, a pozostałe 29,2% uważało, że takie działania w ogóle nie są w gminie prowadzone.

18. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Krzynowłoga Mała została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Zespołu Szkół w Krzynowłodze Małej (liczba uczniów: 283; liczba nauczycieli: 35);
- Szkoły Podstawowej w Romanach Seborach (liczba uczniów: 32; liczba nauczycieli: 14)
- Szkoły Podstawowej w Ulatowie Adamach (placówka nie podała informacji dotyczącej liczby uczniów oraz liczby nauczycieli).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie 3 placówki zatrudniają pedagoga oraz logopedę. Żadna z placówek nie zatrudnia pielęgniarki, psychologa ani doradcy zawodowego.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów. 92 uczniów Zespołu Szkół w Krzynowłodze Małej oraz 26 uczniów Szkoły Podstawowej w Ulatowie-Adamach jest objętych tą formą pomocy; Szkoła Podstawowa w Romanach-Seborach nie udzieliła informacji dotyczącej ilości uczniów spożywających bezpłatne posiłki. Żadna z placówek nie zgłosiła potrzeby zwiększenia liczby uczniów, których należałoby objąć dożywianiem.

Każda ze szkół zapewnia uczniom dostęp do Internetu, a dwie posiadają dostęp do sali gimnastycznej (dostępu nie posiada jedynie placówka w Romanach Seborach). Żadna ze szkół nie zgłosiła trudności związanych z dojazdem uczniów do szkoły. W żadnej z badanych placówek nie funkcjonują klasy lub oddziały integracyjne.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. teatralne, taneczne, sportowe). W niektórych placówkach prowadzone są także zajęcia logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz z doradztwa zawodowego. Jednocześnie we wszystkich placówkach prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich we wszystkich placówkach organizowane są: zajęcia logopedyczne, wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne oraz rewalidacyjne. W dwóch z trzech badanych szkół prowadzone są zajęcia logopedyczne. Ponadto w Zespole Szkół w Krzynowłodze Małej prowadzone są zajęcia o charakterze terapeutycznym.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 15 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali na bezrobocie, ubóstwo oraz niezaradność życiową rodziców. Według niektórych pytanych rodzice zaniedbują emocjonalnie swoje dzieci, poświęcając im zbyt mało czasu i uwagi. Ankietowani zwracali również uwagę na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się głównie do nadużywania alkoholu przez rodziców. Ponadto zwrócono uwagę na brak ośrodka kultury w gminie, co pociąga za sobą ograniczony dostęp uboższych dzieci do dóbr kultury (brak środków finansowych pozwalających na uczestnictwo w szkolnych wycieczkach, wyjazdy do kina bądź do teatru)

Wypełniając zamknięty katalog, ankietowani wskazywali występowanie nieakceptowalnych zachowań i zjawisk patologicznych w otoczeniu szkolnym i rodzinnym

uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na ten temat zawiera poniższa tabela.

Tabela 41. Nieakceptowalne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej oraz zjawiska patologiczne występujące w otoczeniu rodzinnym uczniów

rodzaj nieakceptowalnych zachowań i zjawisk patologicznych	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	5	2
sięganie po alkohol	1	4	2
sięganie po narkotyki	-	-	3
niszczenie mienia szkolnego	1	1	2
kradzieże	-	-	3
dyskryminacja	-	-	3
udział w grupach negatywnych	-	-	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	3	2
autoagresja	1	2	2
ucieczki z domu	-	-	3
przestępczość ujawniona	-	-	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	-	-	3
zjawiska patologiczne w otoczeniu rodzinnym uczniów	liczba placówek, których dotyczy	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, których nie dotyczy
zaniedbanie przez dom	1	4	2
przemoc psychiczna wobec dzieci	-	-	3
przemoc fizyczna wobec dzieci	-	-	3
wykorzystywanie seksualne dzieci	-	-	3
przemoc w rodzinie	1	3	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w środowisku uczniowskim w otoczeniu szkolnym ankietowani zaliczyli palenie papierosów oraz sięganie po alkohol. W dalszej kolejności wymieniano: agresję i przemoc w grupie rówieśniczej, autoagresję oraz niszczenie mienia szkolnego. W przypadku środowiska domowego uczniów, jako częste zjawiska patologiczne wskazano zaniedbanie przez dom (4 ujawnione przypadki) oraz przemoc w rodzinie (3 ujawnione przypadki).

Zdaniem przedstawicieli wszystkich ankietowanych placówek, skala tych zachowań i zjawisk negatywnych w uczniowskiej społeczności nie nasiliła się w ostatnich trzech latach. Badani, zapytani czy skala zjawisk negatywnych w otoczeniu rodzinnym uczniów nasila się odpowiedzieli niejednorodnie – nie wyrażając opinii, stwierdzając swoją niewiedzę, stwierdzając, iż skala tych zjawisk się nie nasila.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Najczęściej podkreślali potrzebę bardziej drobiazgowego zbadania skali zjawiska przemocy w rodzinie, by skuteczniej udzielić koniecznego wsparcia. Zwracali również uwagę, iż należy dokładnie zdiagnozować sytuację materialną uczniów. Według ankietowanych, istotne jest również zbadanie więzi emocjonalnej łączącej dzieci z rodzicami, a także określenie, czy warunki w domach uczniów sprzyjają nauce.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Działania te obejmują przede wszystkim: przeprowadzanie godzin wychowawczych, rozmowy z wychowawcami, zajęcia, prelekcje oraz rozmowy prowadzone przez pedagogów i policjantów, apele profilaktyczne oraz projekcje prezentacji multimedialnych. Ponadto w niektórych placówkach organizowane są teatryki profilaktyczne, konkursy oraz warsztaty prowadzone przez psychologów. Prowadzone są także działania w zakresie bezpieczeństwa, przeciwdziałania nałogom oraz służące poprawie stosunków interpersonalnych. Jedna z ankietowanych placówek bierze udział w programach profilaktycznych.

Ponadto ankietowani wymieniali następujące formy przeciwdziałania zjawiskom patologicznym: projekcje filmów edukacyjnych, gazetki naścienne, organizowanie projektów edukacyjnych oraz przeprowadzanie ankiet.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Mimo różnorodnych działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych w placówkach oświatowych, jeden z przedstawicieli badanych placówek wyraził potrzebę przeprowadzania na terenie szkoły warsztatów ze specjalistami, takimi jak na przykład psychologowie.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania, konsultacje indywidualne, również programowe wywiady. Rodzice aktywnie uczestniczą także w życiu szkoły, pomagając przy organizacji imprez, uroczystości, wycieczek szkolnych oraz rajdów

rowerowych. Ankietowani wspominali również uczestnictwo rodziców w prelekcjach prowadzonych przez specjalistów oraz możliwość skorzystania przez nich z pomocy pedagoga szkolnego.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Inaczej niż w przypadku oceny kontaktów szkół z rodzicami, przedstawiciele wszystkich spośród trzech badanych placówek uznali współpracę z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny za wystarczającą.

Wśród podmiotów, z którymi nawiązana jest współpraca, wymieniali: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Przasnyszu, Komisariat Policji, Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Zdrowia, Nadleśnictwo, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Straż Pożarną, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Ostrołęce i Ciechanowie, Agencję Rynku Rolnego, Miejski Dom Kultury w Przasnyszu oraz Gminną Bibliotekę.

Współpraca polega m.in. na pomocy (również finansowej) w organizacji warsztatów, dożywiania, prelekcji, konkursów, zajęć z doradztwa zawodowego, lekcji w terenie, paczek i wyjazdów dla dzieci, teatrzyków profilaktycznych; ponadto organizowane są spotkania informacyjno-szkoleniowe. Przybiera ona również formę badań stanu zdrowia uczniów czy też udział w konkursach organizowanych przez wyżej wspomniane instytucje oraz organizacje.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im alternatywnych form spędzania czasu wolnego poza szkołą, w szczególności szerszego dostępu do imprez kulturalnych i zajęć rekreacyjno-sportowych. Ankietowani wskazali też na potrzebę wspierania dzieci sprawiających problemy wychowawcze profesjonalną pomocą psychologiczną lub psychiatryczną.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

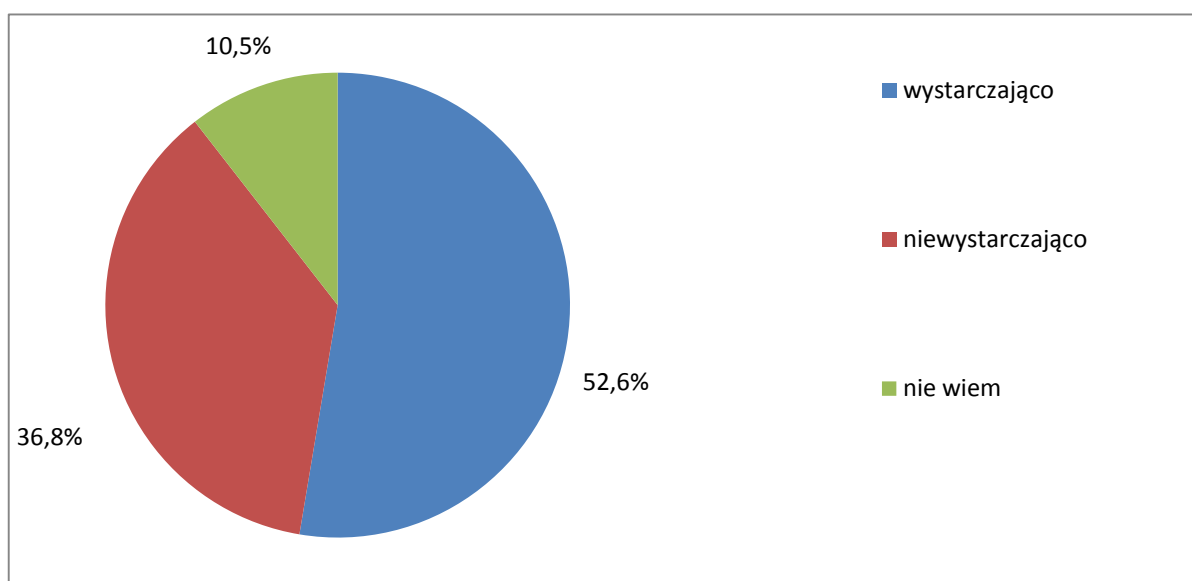
Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy zwracali uwagę na potrzebę zagospodarowania czasu wolnego uczniów poprzez organizację atrakcyjnych zajęć pozalekcyjnych. Wskazywali również na konieczność pedagogizacji rodziców oraz ściślejszej

z nimi współpracy szkół. Ponadto sugerowali organizowanie akcji charytatywnych, mających na celu pomoc materialną dla najuboższych oraz różnorodnych kiermaszów.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii społeczności lokalnej

O wyrażenie swoich opinii na temat obecnej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie poproszono przedstawicieli społeczności lokalnej, wśród których znaleźli się losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz przedstawiciele samorządu i instytucji miejskich. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie jako wystarczającą określiło 52,6% ankieterowanych mieszkańców gminy. Za niewystarczającą uznało ją natomiast 36,8% respondentów. 10,5% pytanych nie miało w tej sprawie zdania.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u, liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie do co najmniej 9,6 miliona w 2035 roku, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Struktura wiekowa ludności gminy Krzynowłoga Mała w badanym okresie jest potwierdzeniem tej tendencji. W 2013 roku nastąpił znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do roku poprzedniego i tendencja ta utrzymała się w 2014 roku. Dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba mieszkańców gminy ogółem	3.658	3.673	3.630
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	377	584	582
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	10,31%	15,90%	16,03%

Dane Urzędu Gminy Krzynowłoga Mała.

Zważywszy na fakt, iż jedynie w 2013 roku odnotowano w gminie dodatni przyrost naturalny na poziomie 28, należy uznać zarysowujące się tendencje za niekorzystne. Sytuacja ta wymaga ukierunkowania działań pomocowych w większym stopniu na potrzeby ludzi starszych, zarówno w postaci odpowiedniego wsparcia materialnego bądź rzeczowego, jak również zapewnienia lepszego dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz organizacji czasu wolnego z uwzględnieniem różnorodnych form aktywizacji ruchowej, towarzyskiej i kulturalnej.

Warto zauważyć, że wśród beneficjentów pomocy społecznej udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej w 2014 roku było 19 osób w wieku 61-70 lat oraz 7 osób w wieku 71 lat i więcej, czyli ponad 11% ogólnej liczby osób korzystających z pomocy.

Z uwagi na dobre więzi pokoleniowe i środowiskowe Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej nie świadczył pomocy w badanym okresie w postaci usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Niemniej, biorąc pod uwagę problem starzenia się społeczeństwa gminy, należy liczyć się w przyszłości z potrzebą organizacji tego typu wsparcia.

20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu. Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego – z publikacji pt. *Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych 2002. Gmina wiejska Krzynowłoga Mała* – wynika, iż w 2002 roku gminę zamieszkiwały ogółem 443 osoby niepełnosprawne – 216 kobiet i 227 mężczyzn. W tej ogólnej liczbie 370 osób to osoby niepełnosprawne prawnie, a 73 osoby niepełnosprawne biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił wówczas 11,88%.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w gminie, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej wynika, że w latach 2012-2014 niepełnosprawność była czwartym, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach, które z powodu niepełnosprawności korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2012-2014.

Tabela 43. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba rodzin	27	29	34
liczba osób łącznie w rodzinach	101	106	120

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Należy dodać, że 2014 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej wypłacił 334 świadczenia na łączną wartość 26.360,00 zł w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Warto w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Przasnyszu, dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) wydanych mieszkańcom gminy Krzynowłoga Mała w latach 2012-2014.

Z danych tych wynika, iż liczba wydanych orzeczeń – tak w klasyfikacji ogólnej, jak i w poszczególnych stopniach niepełnosprawności – ulegała znacznym wahaniom. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom nieznacznie wzrosła w 2013 roku w stosunku do roku poprzedniego, natomiast w 2014 r. znacznie spadła. W przypadku liczby orzeczeń wydanych osobom dorosłym sytuacja przedstawiała się nieco inaczej – w 2013 roku nastąpiła wyraźna tendencja spadkowa w stosunku do roku 2012, a w 2014 roku liczba

wydanych orzeczeń ponownie wzrosła. Najwięcej wydanych osobom dorosłym orzeczeń dotyczyło niepełnosprawności w stopniu znacznym, co jest niepokojącym faktem. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 44. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy	14	16	8
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy	118	77	111
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	72	37	56
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	34	26	36
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	12	14	19

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Przasnyszu.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Krzynowłoga Mała mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby osób niepełnosprawnych z gminy, które w latach 2012-2014 skorzystały z tego wsparcia.

Tabela 45. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2012-2014

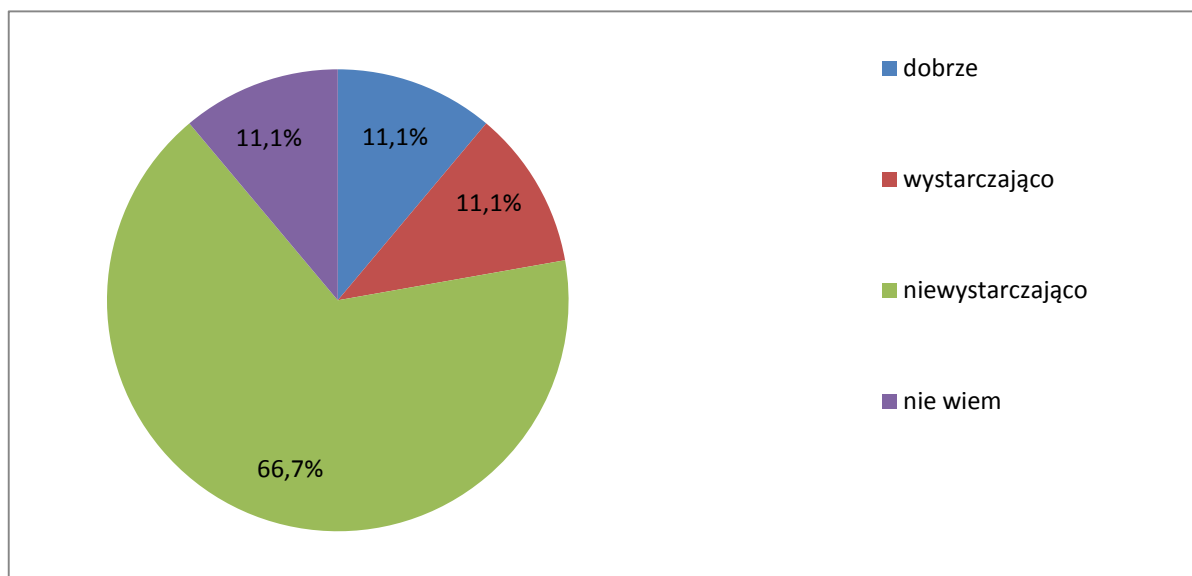
	2012	2013	2014
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	4	3	6
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	23	18	20
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	4	1	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu.

Najwięcej osób z terenu gminy skorzystało z dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego w 2012 roku, podobnie miała się rzecz w odniesieniu do dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, z kolei najwięcej osób skorzystało z dofinansowania uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w roku 2014.

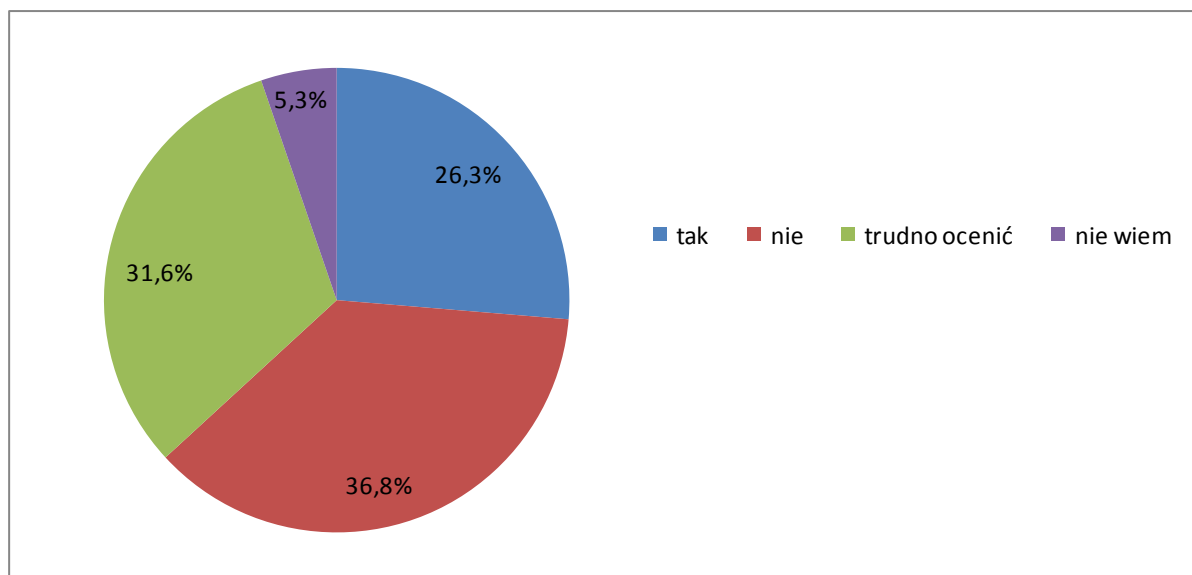
W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Krzynowłoga Mała pytania pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego osobom borykającym się z problemami niepełnosprawności. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 14. Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość – 66,7% uczestników badania – oceniła podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych działania w gminie negatywnie. Odmienne zdanie na ten temat

miało łącznie 22,2% respondentów, określając te działania jako dobre bądź wystarczające. 11,1% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Oceniając dostęp rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi do usług rehabilitacyjnych, 36,8% respondentów stwierdziło, iż rodziny te nie mają zapewnionego wystarczającego dostępu do takich usług, a 26,3% uczestników badania było przeciwnego zdania. Jednocześnie 31,6% ankietowanych miało trudności z wyrażeniem oceny w tej kwestii, a 5,3% nie było w stanie udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Odpowiadając na pytanie „Czy gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?”, ponad 31,58% uczestników badania stwierdziło, że tak, ponad połowa ankietowanych miała trudności z oceną, a 15,79% nie miało zdania w tej sprawie. Jednocześnie nikt z pytanych nie udzielił odpowiedzi negatywnej.

Analizując wyniki badania, należy zauważyć, iż na postawione pytania więcej niż jedna trzecia ankietowanych odpowiedziała „nie wiem” bądź „trudno ocenić”. Można przypuszczać, że osoby udzielające takich odpowiedzi nie miały orientacji w sytuacji osób niepełnosprawnych, gdyż nie miały takich osób w swoim najbliższym otoczeniu. Z kolei zdecydowana większość (co najmniej około dwóch trzecich próby), przynajmniej w pewnym stopniu wykazała orientację w sytuacji osób niepełnosprawnych w gminie. Można więc przyjąć, iż problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin są w gminie na tyle istotne, że zauważa je większość mieszkańców.

Żaden z uczestników badania nie zaliczył osób niepełnosprawnych i ich rodzin do szczególnie zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, a zaledwie 2,0% wskazało problemy wynikające z niepełnosprawności wśród najbardziej uwidaczniających się problemów w gminie. To może stanowić przesłankę do stwierdzenia, że osoby niepełnosprawne w gminie nie są izolowane i mogą liczyć na zrozumienie lokalnej społeczności oraz wsparcie instytucji pomocowych, choć powinno wzbudzać niepokój powszechne odczucie, iż oferowane im wsparcie i podejmowane na ich rzecz działania nie są w pełni dostosowane do potrzeb.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse

i zagrożenia). Dzięki takiemu postępowaniu z całego posiadanego zasobu informacji zostają wyodrębnione i zidentyfikowane te, które są istotne strategicznie. W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność;**
- **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie;**
- **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne;**
- **starość;**
- **niepełnosprawność;**
- **kapitał społeczny i ludzki.**

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie problemu bezrobocia; • udział bezrobotnych w działaniach aktywizujących; • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet; • podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu ubóstwu w gminie; • prowadzenie akcji charytatywnych na rzecz ubogich; • w gminie nie występuje zjawisko bezdomności 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy; • brak działań służących ograniczeniu bezrobocia wśród różnych grup wiekowych, w tym osób powyżej 45 roku życia; • brak działań prowadzących do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej, mogących tworzyć nowe miejsca pracy; • brak działań mających na celu pozyskanie środków finansowe z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) na przeciwdziałanie bezrobociu; • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób bezrobotnych na terenie gminy; • brak działań mających na celu ograniczenie zjawiska dziedziczenia biedy w gminie; • w gminie nie są realizowane programy bądź projekty na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem; • gmina nie ma możliwości tworzenia mieszkań socjalnych; • na terenie gminy nie funkcjonują organizacje pozarządowe zajmujące się problemami osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością.

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak wzrostu poziomu bezrobocia; • w gminie nie zwiększa się liczba osób długotrwale bezrobotnych; • poziom bezrobocia w gminie wśród kobiet nie wzrasta; • osoby bezrobotne z gminy posiadają wystarczającą wiedzę o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy; • osoby bezrobotne z gminy posiadają wystarczającą wiedzę o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach zawodowych; • nie postępuje zjawisko ubożenia mieszkańców gminy; • mieszkańcy gminy włączają się w działania prowadzone na rzecz ubogich; • problemy i potrzeby osób ubogich są dostrzegane przez społeczność lokalną; • problem bezdomności w gminie jest diagnozowany. 	<ul style="list-style-type: none"> • w gminie nie wzrasta liczba osób samozatrudnionych; • oferta działań aktywizujących nie jest dostosowana do oczekiwań osób bezrobotnych z gminy; • środki finansowe z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) nie są pozyskiwane i w efekcie nie przyczyniają się do ograniczenia zjawiska bezrobocia w gminie; • zamieszkałe na terenie gminy osoby bezrobotne nie korzystają z pomocy organizacji pozarządowych; • skala dziedziczenia biedy w gminie nie maleje; • działania na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem nie są wystarczające w stosunku do potrzeb gminy.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży; • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin; • zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny; • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego rodzinom wymagającym tej formy wsparcia; • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci; • dysponowanie przez szkolnictwo bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów; • oferowanie uczniom zajęć pozalekcyjnych przez placówki oświatowe; • wychodzenie instytucji gminy do dzieci i młodzieży z ofertą spędzania czasu wolnego; • istnienie kadry przygotowanej do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie; • prowadzenie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • działalność zespołu interdyscyplinarnego; • ofiary przemocy w rodzinie mają zapewniony dostęp do informacji o możliwych formach wsparcia; • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (np. świetlic środowiskowych); • zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną nie jest monitorowane; • na terenie gminy nie funkcjonują organizacje pozarządowe zajmujące się problemami rodzin; • idee wolontariatu nie są dostatecznie propagowane wśród dzieci i młodzieży na terenie gminy; • osoby z gminy dotknięte przemocą w rodzinie nie mają zapewnionych miejsc w ośrodkach wsparcia; • sprawcy przemocy w rodzinie z gminy nie są kierowani do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie nie wzrasta; • w gminie nie wzrasta liczba rodzin dysfunkcyjnych • zakres wsparcia ze strony asystentów rodziny jest wystarczający; • poradnictwo specjalistyczne udzielane rodzinom w gminie zaspokaja ich potrzeby; • oferta gminy w zakresie opieki przedszkolnej zaspokaja potrzeby mieszkańców; • sytuacja finansowa gminy pozwala na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół; • oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez placówki oświatowe znajdujące się na terenie gminy zaspokaja oczekiwania uczniów i ich rodziców; • oferta spędzania czasu wolnego w gminie jest dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży; • w gminie nie wzrasta liczba rodzin zgłaszających potrzebę pozyskania wsparcia ze strony organizacji pozarządowych; • prowadzone w gminie poradnictwo i podejmowane interwencje mają wpływ na zmianę zachowań ofiar i sprawców przemocy w rodzinie; • w gminie nie wzrasta liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych; • w gminie nie wzrasta liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia; • skala zjawiska przemocy w rodzinie nie nasila się na terenie gminy; • w gminie obserwuje się zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • poszukujące wsparcia dzieci oraz młodzież nie mają możliwości skorzystania z oferty placówek wsparcia dziennego (np. świetlic środowiskowych); • dzieci i młodzież z terenu gminy nie angażują się w wolontariat; • liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie jest niewystarczająca.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczanie dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczania ambulatoryjnej opieki zdrowotnej; • prowadzenie działań na rzecz poszerzenia zakresu świadczeń medycznych; • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia; • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego; 	<ul style="list-style-type: none"> • w gminie nie działają grupy lub instytucje wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych; • organizacje pozarządowe zajmujące się problemami uzależnień nie prowadzą działalności na terenie gminy.

<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień; • rodziny z gminy dotknięte problemami uzależnień mają zapewniony dostęp do pomocy psychospołecznej i prawnej; • osoby uzależnione z gminy są kierowane na leczenie odwykowe; • prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych; • diagnozowanie problemu spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich; • istnienie kadry przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi; • placówki oświatowe na terenie gminy prowadzą wśród dzieci i młodzieży działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień; • w placówkach oświatowych na terenie gminy realizowane są programy profilaktyczno-edukacyjne poświęcone przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym; • jednostki gminne podejmują współpracę z instytucjami o zasięgu ponadgminnym (np. z policją, prokuraturą, sądem) i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości; • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie; • realizowanie inwestycji mających na celu zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze (m.in. remonty dróg i ulic, budowa chodników, przejść dla pieszych, oświetlenia ulicznego); • zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczania klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczający dostęp do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii; • zakres świadczeń medycznych w gminie jest wystarczający; • wśród mieszkańców gminy wzrasta zainteresowanie zdrowym trybem życia; • wzrasta świadomość ekologiczna mieszkańców gminy; • rodziny z gminy dotknięte problemami uzależnień mają zapewniony dostęp do pomocy psychospołecznej i prawnej; • świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat zagrożeń uzależnieniami wzrasta; 	<ul style="list-style-type: none"> • efekty działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych podejmowanych w gminie w obszarze uzależnień nie są wystarczające; • leczenie odwykowe z uzależnień nie przynosi oczekiwanych rezultatów; • nie wszystkie osoby z gminy zainteresowane wsparciem są objęte pomocą grup i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych; • liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi nie jest w gminie wystarczająca.

<ul style="list-style-type: none"> • w gminie nie wzrasta liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki; • świadomość dzieci i młodzieży z gminy na temat zagrożeń uzależnieniami wzrasta; • wśród dzieci i młodzieży w gminie wzrasta świadomość negatywnego wpływu przestępczości na życie społeczne; • w gminie obserwowane są efekty działań podejmowanych w celu przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości; • poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy wzrasta; • w gminie wzrasta poziom bezpieczeństwa na drodze; • mieszkańcy gminy angażują się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczania klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. 	
---	--

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie warunków codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie; • informowanie osób starszych z gminy o dostępnych formach pomocy; • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania członków rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi; • osoby starsze wymagające całodobowej opieki mają zapewnione miejsca w domach pomocy społecznej; • społeczność lokalna jest uwrażliwiana na problemy i potrzeby osób starszych. 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja demograficzna gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców nie jest dostatecznie analizowana; • działania na rzecz wzmacniania potencjału osób starszych nie są prowadzone na terenie gminy; • gmina nie dysponuje kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze; • na terenie gminy nie funkcjonują takie formy wsparcia jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu; • gmina nie wychodzi do osób starszych z ofertą spędzania czasu wolnego; • gmina nie stwarza osobom starszym warunków sprzyjających kontynuowaniu aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej; • na terenie gminy nie funkcjonują organizacje pozarządowe zajmujące się problemami osób starszych; • na terenie gminy nie ma wolontariatu na rzecz osób starszych.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • osoby starsze w gminie mają wiedzę o dostępnych formach pomocy; • osoby starsze z gminy mogą liczyć na pomoc rodziny; • dostępność domów pomocy społecznej jest wystarczająca w stosunku do potrzeb osób 	<ul style="list-style-type: none"> • warunki codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie wymagają poprawy; • zasoby gminy nie umożliwiają wzmacniania potencjału osób starszych; • liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych na terenie

<ul style="list-style-type: none"> starszych z gminy; problemy i potrzeby osób starszych są dostrzegane przez społeczność lokalną. 	<ul style="list-style-type: none"> gminy wzrasta; osoby starsze z gminy nie mają wystarczającego dostępu do takich form wsparcia jak kluby seniora bądź domy dziennego pobytu; oferta spędzania czasu wolnego w gminie nie jest dostosowana do potrzeb i oczekiwań osób starszych; możliwości kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej nie zaspokajają potrzeb osób starszych z gminy.
--	--

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> osoby niepełnosprawne z gminy są informowane o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy; likwidowanie w gminie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym; przedsiębiorcy z gminy są informowani o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych; w gminie prowadzone są działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością (nauczanie indywidualne, grupy i klasy integracyjne); wśród mieszkańców gminy prowadzone są działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy nie jest monitorowana; gmina nie dysponuje kadrą pracowników świadczącą opiekę i udzielającą wsparcia osobom niepełnosprawnym; specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi z gminy nie są organizowane oraz nie są świadczone; w gminie nie funkcjonują domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych; informacje o wolnych miejscach pracy oraz oferty pracy nie są upowszechniane wśród osób niepełnosprawnych z gminy; działania na rzecz tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej (jak np. warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów bądź spółdzielnie socjalne), mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne nie są prowadzone; na terenie gminy nie funkcjonują organizacje pozarządowe zajmujące się problemami osób niepełnosprawnych; na terenie gminy nie funkcjonuje wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> osoby niepełnosprawne dysponują wiedzą o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia; potrzeba likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym spotyka się ze społeczną akceptacją; osoby niepełnosprawne z gminy posiadają wystarczającą wiedzę o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy; przedsiębiorcy z gminy posiadają wystarczającą wiedzę o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów 	<ul style="list-style-type: none"> osoby niepełnosprawne z gminy nie mają wystarczającego dostępu do usług rehabilitacyjnych; liczebność i poziom fachowości kadry świadczącej opiekę i udzielającej wsparcia nie zaspokajają potrzeb osób niepełnosprawnych; osoby z zaburzeniami psychicznymi nie mają wystarczającego dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczych; osoby niepełnosprawne z gminy nie mają wystarczającego dostępu do domów dziennego pobytu;

<ul style="list-style-type: none"> • zatrudniania osób niepełnosprawnych; • zasoby i możliwości gminy zaspokajają potrzeby w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością; • w społeczności lokalnej wzrasta przekonanie o potrzebie zapewnienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • w gminie nie funkcjonują podmioty ekonomii społecznej (jak np. warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej, spółdzielnie inwalidów czy spółdzielnie socjalne), mogące zatrudniać osoby niepełnosprawne; • zamieszkałe na terenie gminy osoby niepełnosprawne nie korzystają z pomocy organizacji pozarządowych.
---	---

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • poziom i jakość życia mieszkańców wzrastają; • problemy mieszkańców zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym są zauważane; • gmina wspiera aktywność gospodarczą mieszkańców; • gmina stwarza mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji; • w gminie upowszechniana jest wiedza o możliwościach uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej; • dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców nie jest konieczne poszerzenie sieci placówek pomocy społecznej w gminie; • pracownicy pomocy społecznej w gminie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, biorąc udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego; • przedstawiciele Kościoła włączają się w działania na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych; • jednostki organizacyjne gminy prowadzą działania w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • gmina nie stwarza możliwości realizacji społecznikowskich pasji mieszkańców; • na terenie gminy nie są realizowane działania propagujące wiedzę o możliwościach podejmowania przez mieszkańców inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej bądź partnerstw międzysektorowych; • realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie nie ma wystarczającego zabezpieczenia finansowego; • w gminie nie są pozyskiwane dodatkowe środki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (np. z funduszy Unii Europejskiej); • na terenie gminy nie są realizowane przedsięwzięcia (np. projekty finansowane z funduszy Unii Europejskiej) umożliwiające mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie (m.in. szkolenia i kursy dla osób dorosłych lub uniwersytet III wieku); • organizacje pozarządowe nie prowadzą w gminie działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych.
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • inicjatywy podejmowane przez samorząd i instytucje gminy mają wpływ na wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców; • społeczność lokalna jest otwarta na kwestie integracji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu; • mieszkańcy gminy wykazują aktywność społeczną; • mieszkańcy gminy mają zapewniony dostęp do oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej gminy; • mieszkańcy gminy mają dostateczną widzę o dostępnych formach wsparcia z systemu pomocy społecznej; 	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy nie mają dostatecznej wiedzy dotyczącej możliwości podejmowania inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych; • aktywność gospodarcza mieszkańców gminy nie wzrasta; • nie istnieje możliwość poszerzenia sieci placówek pomocy społecznej na terenie gminy; • środki będące w dyspozycji gminy nie są wystarczające, by skutecznie realizować zadania z zakresu pomocy społecznej; • działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji

<ul style="list-style-type: none">• w gminie nie wzrasta zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej;• mieszkańcy gminy mają dostateczną wiedzę o dostępnych formach uzupełniania lub podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych;• działalność Kościoła wpływa na łagodzenie problemów społecznych w gminie.	<ul style="list-style-type: none">• gminnej kadry pomocy społecznej nie są wystarczające;• działalność organizacji pozarządowych nie wpływa na łagodzenie problemów społecznych w gminie;• mieszkańcy gminy nie wykazują zainteresowania różnymi formami działalności wolontarystycznej.
--	--

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Ocena realizacji założeń strategii, dla której rok 2015 zamknął okres programowania, jak również wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych i wyników badań ankietowych, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej gminy Krzynowłoga Mała na lata 2016-2021. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

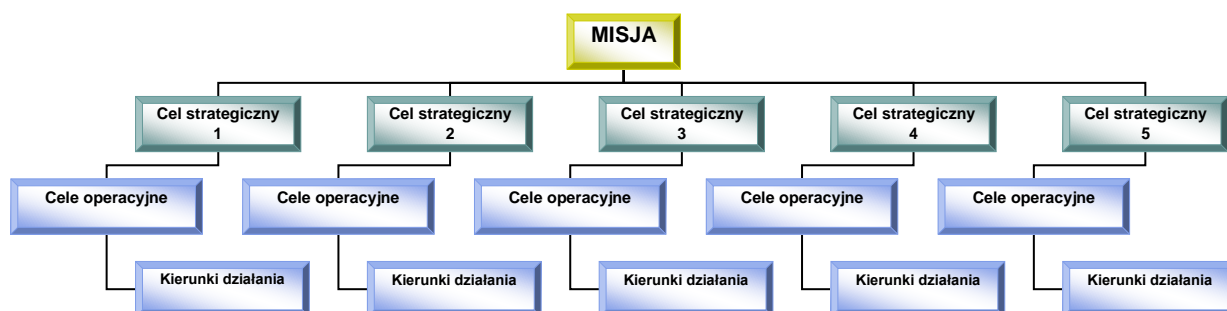
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała na lata 2016-2021, jest następująca:

**„Troszcząc się o zaspokojenie potrzeb mieszkańców,
Gmina Krzynowłoga Mała
stara się zapewnić im warunki do rozwoju,
jak również przeciwdziała marginalizacji
i wykluczeniu społecznemu.”**

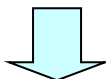
Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Diagram 2. Związek misji z celami i kierunkami działań

CEL STRATEGICZNY 1.:

Przeciwdziałanie problemom ubóstwa, bezrobocia i bezdomności z wykorzystaniem własnych zasobów i możliwości oraz pozyskanych środków zewnętrznych.

Cele operacyjne:

1. **Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom ubogim.**
2. **Wspieranie i aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.**
3. **Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom ubogim:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich – organizowanie dożywiania w szkołach, wyposażanie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, organizowanie wypoczynku, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Wsparcie osób i rodzin ubogich pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.
6. Podjęcie starań w celu poszerzenia zasobów mieszkań socjalnych.
7. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem.
8. Opracowanie, realizacja lub współdziałanie w realizacji programów na rzecz zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie i aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.

3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy.
4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi i pozostającymi bez pracy, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
5. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci, uwzględnianie równości płci w podejmowanych działaniach na rzecz osób bezrobotnych; opracowanie i realizacja lub współudział w realizacji projektów i akcji informacyjnych na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.
6. Podejmowanie działań zmierzających do tworzenia miejsc pracy na terenie gminy, m.in. poprzez wspieranie inicjatyw mieszkańców oraz promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych.
7. Wspieranie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej.
8. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym:

1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych w celu łagodzenia skutków i zapobiegania bezdomności.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

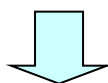
Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba mieszkań socjalnych w gminie,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

CEL STRATEGICZNY 2.:

Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. **Wzmacnianie potencjału rodzin, podnoszenie poziomu i jakości ich funkcjonowania.**
2. **Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej.**
3. **Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.**
4. **Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Wzmacnianie potencjału rodzin, podnoszenie poziomu i jakości ich funkcjonowania:

1. Promowanie prawidłowego modelu rodziny, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych.
3. Podjęcie działań w celu tworzenia grup wsparcia dla rodzin problemowych.
4. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
6. Zatrudnianie, adekwatnie do potrzeb, asystentów rodziny oraz organizowanie szkoleń i projektów dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
7. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
8. Integrowanie prowadzonych działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej:

1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy.
4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

6. Tworzenie, w miarę wystąpienia takiej potrzeby, grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
7. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju:

1. Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiedniej jakości i poziomu kształcenia w placówkach oświatowych na terenie gminy.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce, m.in. przez wolontariuszy.
4. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez organizację nauczania indywidualnego.
5. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.
6. Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, a także rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
7. Podjęcie działań w celu organizacji świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży umożliwiających rozwój zainteresowań i oferujących wsparcie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.

Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia:

1. Promowanie zdrowia, zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Rozwój bazy rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców.
3. Zapewnienie mieszkańcom pełnego dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz w miarę możliwości ułatwienie dostępu do lekarzy specjalistów.
4. Rozszerzenie zakresu usług medycznych w oparciu o posiadaną bazę lokalową.
5. Rozszerzenie zakresu usług pielęgniarstwa środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie zawierają: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki służby zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

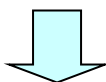
Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,

- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie,
- liczba interwencji przeprowadzonych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,

CEL STRATEGICZNY 3.:

Wspieranie osób starszych oraz niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie, podejmowanie działań zmierzających do utrzymania tych osób w środowisku zamieszkania i zapewnienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. **Realizacja modelu „zdrowego starzenie się” – organizacja czasu wolnego, usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.**
2. **Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Realizacja modelu „zdrowego starzenie się” – organizacja czasu wolnego, usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki:

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
3. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Podjęcie działań w celu utworzenia Klubu Seniora.

5. Podejmowanie współpracy z Kościołem oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych, rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
6. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie:

1. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie:
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
3. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych w oparciu o dostępne informacje, jak i uwagi przekazywane przez organizacje skupiające osoby niepełnosprawne.
4. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach mających na celu zdobycie kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy.
5. Zintensyfikowanie działań zmierzających do likwidacji barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i otoczeniu domowym.
6. Podejmowanie inicjatyw mających na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat potrzeby zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do uczestniczenia w życiu społecznym na równych prawach.
7. Organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki wsparcia, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

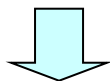
Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane GOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

CEL STRATEGICZNY 4.:

Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy.

Cele operacyjne:

- 1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.**
- 2. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym.**
- 3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich:

1. Realizacja projektów i kampanii społecznych, których celem jest umacnianie więzi sąsiedzkich i uwrażliwianie na potrzebę wzajemnej ochrony przed przestępczością.
2. Monitorowanie środowiska szkolnego oraz podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym.
3. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat przestępczości i jej skutków.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym:

1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.
2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.
3. Budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji z uczniami, dbałość o właściwy klimat umożliwiający rozwój inteligencji emocjonalnej uczniów i stworzenie przyjaznego środowiska szkolnego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy:

1. Podejmowanie przez jednostki gminy współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
2. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg, budowę chodników i oświetlenia.
3. Podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym przez uprawnione służby w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez samorząd i mieszkańców.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, Straż Pożarna, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

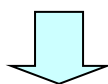
Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

CEL STRATEGICZNY 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. **Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej.**
2. **Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.**
3. **Wspieranie dialogu społeczności lokalnej z władzami samorządowymi.**

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

Doskonalenie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości świadczonych usług, rozwijanie infrastruktury socjalnej:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie niezbędnych środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Poprawa obsługi klientów pomocy społecznej poprzez dostosowanie struktury kadrowej i warunków lokalowych do bieżących potrzeb.
3. Rozwój usług elektronicznych.
4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pracy na rzecz rodziny.
5. Zapewnienie mieszkańcom informacji o dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej na stronach internetowych oraz w postaci broszur i ulotek.
6. Wypracowanie platformy informacyjnej o dostępnych formach wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz ich rodzin jako elementu współpracy różnych podmiotów.
7. Podejmowanie działań promocyjnych mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej w środowisku lokalnym.
8. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego:

1. Inicjowanie działań zmierzających do szerszego włączenia się mieszkańców w życie społeczne gminy poprzez udział w istniejących organizacjach pozarządowych oraz zachęcanie do tworzenia nowych podmiotów trzeciego sektora.
2. Opracowywanie i realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera coroczny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego dla Gminy Krzynowłoga Mała.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.

Wspieranie dialogu społeczności lokalnej z władzami samorządowymi:

1. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.
2. Poszerzenie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze gospodarczym i społecznym.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2021.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy i wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,

- liczba opracowanych i zrealizowanych projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba spotkań mieszkańców z władzami samorządowymi gminy.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała na lata 2016-2021 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez Zespół Oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół Oceniający, w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. POGNOZA ZMIAN

Zmianą społeczną, jak definiuje to Piotr Sztompka, autor licznych opracowań z zakresu socjologii, skupiający swoje zainteresowania naukowe wokół zagadnień zmian społecznych oraz koncepcji systemu społecznego, jest „(...) różnica między stanem systemu społecznego (grupy, organizacji) w jednym momencie czasu i stanem tego samego systemu w innym momencie czasu. Stan wcześniejszy i stan późniejszy różnić się mogą pod różnymi względami. Po pierwsze – może nastąpić zmiana składu systemu (...) Po drugie – może nastąpić zmiana struktury systemu (...) Po trzecie – może nastąpić zmiana funkcji pełnionych przez elementy systemu (...) Po czwarte – może nastąpić zmiana granicy systemu (...) Po piąte – mogą nastąpić zmiany w otoczeniu systemu..”¹ Zmiana społeczna oznacza przejście od jednego stanu systemu do drugiego.

Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby rodzin i osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,

¹ Piotr Sztompka, *Stawanie się społeczeństwa: pomiędzy strukturą a zmianą*, (w:) Joanna Kurczewska (red.), *Zmiana społeczna. Teoria i doświadczenia polskie*, Warszawa 1999, IFiS PAN, ss. 41-42.

- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się na co dzień do zasad zdrowego trybu życia,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- umocnienia przekonania o korzyściach współpracy sąsiedzkiej w walce z przestępczością,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (art. 16b ust. 2 pkt 3 podpunkt c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli.

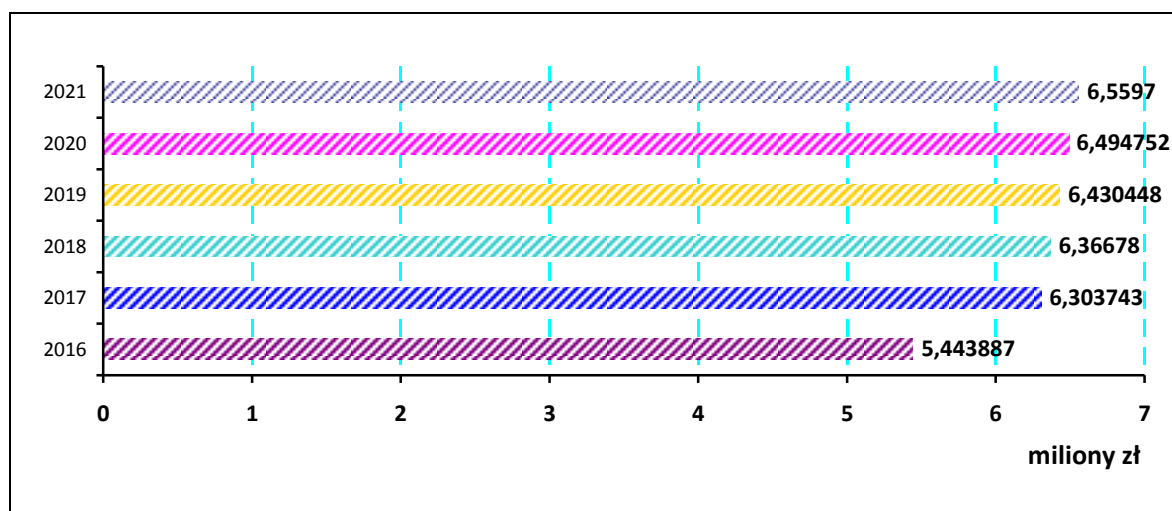
szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:					
2016	2017	2018	2019	2020	2021
5443887	6303743	6366780	6430448	6494752	6559700

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji Strategii będą: budżet Gminy Krzynowłoga Mała, budżet Wojewody.

Ramy finansowe strategii są uzależnione od możliwości finansowych Gminy Krzynowłoga Mała i będą uwzględniane rokrocznie w uchwałach budżetowych. Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną oraz zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej. Model zawiera następujące moduły, w których szacowana jest wielkość: 851 Ochrona Zdrowia, 85353 Przeciwdziałanie narkomanii, 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, 852 Pomoc społeczna, 854 Edukacyjna Opieka Wychowawcza.

Przygotowując prognozę ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krzynowłoga Mała, zastosowano średnią wzrostu na kolejne lata o 1%. Zwiększony wzrost w roku 2017 spowodowany jest realizacją nowego zadania, jakim jest świadczenie wychowawcze. Poniżej przedstawiono wykres prezentujący skalę wydatków zaplanowanych w ramach finansowych Strategii.

Wykres 16. Wielkość wydatków zaplanowanych na realizację zapisów strategii

5. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy.

5.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała na lata 2016-2021 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny,
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
5. Roczny Program współpracy Gminy Krzynowłoga Mała z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

5.2. PROJEKTY

Projekty, które mogą być realizowane w ramach strategii, odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców, zaś ich autorami są przedstawiciele lokalnej społeczności. Ich realizacja jest wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Prezentowany poniżej projekt powstał w trakcie prac nad strategią. Jego autorami są przedstawiciele Gminnej Biblioteki Publicznej w Krzynowłodze Małej.

Projekt „Krytniczna Ofensywa Kulturalna – /KOK/ - Smaki tradycji – gminne święto rolnika”

Wnioskodawca projektu:

Gminna Biblioteka Publiczna
06-316 Krzynowłoga Mała
ul. Kościelna 7
tel. 29 752 33 61
e-mail: ewa.biblioteka@gmail.com

Cel główny projektu:

Celem operacji jest podniesienie jakości życia społeczności lokalnej poprzez:

- popularyzację i promocję dziejów społeczności lokalnej, szczególnie ważnych dla kultywowania historii regionu, ukazanie życia społeczności lokalnej, dorobku historycznego i ważnych dokonań w celu przekazania ich młodemu pokoleniu;
- zachęcenie środowiska lokalnego do przekazywania potomnym wspomnień, zapisów wydarzeń i dokumentów o „naszym gnieździe” – gminie, rodzinie; kształtowanie poczucia tożsamości historycznej, szacunku do rodzimej kultury, tradycji i obyczajów;
- promocję twórczości lokalnej.

Cele szczegółowe projektu:

Pobudzenie aktywności mieszkańców gminy oraz integracji grup społecznych poprzez organizację imprez kulturalnych, promocyjnych i rekreacyjnych związanych z promocją lokalnych walorów.

Miejsce realizacji projektu:

Wieś Krzynowłoga Mała.

Beneficjenci projektu:

Gminna Biblioteka Publiczna w Krzynowłodze Małej.

Partnerzy w realizacji projektu:

Gmina Krzynowłoga Mała, Ochotnicze Straże Pożarne z terenu gminy, Muzeum Historyczne w Przasnyszu, szkoły podstawowe z terenu gminy oraz gimnazjum.

Czas realizacji projektu:

Sierpień 2016 roku.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała na lata 2016-2021 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii	5
Diagram 2. Związek misji z celami i kierunkami działań	84
Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2012-2014	18
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2012-2014	19
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2012-2014	19
Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie	20
Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki	21
Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2012-2014	22
Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2014 roku.....	22
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2012-2014.....	23
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2012-2014	24
Tabela 10. Nowo oddane budynki mieszkalne i niemieszkalne w gminie w latach 2012-2014	24
Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2012-2014	25
Tabela 12. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2013/2014	26
Tabela 13. Placówki kultury w gminie w 2014 roku	27
Tabela 14. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2014 r.	29
Tabela 15. Przepięstwa popełnione w gminie w 2015 roku	33
Tabela 16. Stan zatrudnienia w GOPS-ie na koniec 2014 roku oraz potrzeby w tym zakresie	36
Tabela 17. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2014 roku	36
Tabela 18. Środki finansowe wydatkowane przez GOPS na pomoc mieszkańcom gminy	38
Tabela 19. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014	38
Tabela 20. Struktura wiekowa odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2014 roku	39
Tabela 21. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w gminie ze względu na aktywność zawodową w 2014 roku.....	39
Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014	40
Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2012-2014	41
Tabela 24. Wielkość wydatków na świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2012-2014	42
Tabela 25. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2012 r.	43
Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2013 r.	43
Tabela 27. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.	44
Tabela 28. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2012-2014	45
Tabela 29. Dzieci i młodzież z gminy objęte wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.....	46
Tabela 30. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2012-2014	48
Tabela 31. Organizacje pozarządowe w gminie w 2014 r.....	49
Tabela 32. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2014 r.	49
Tabela 33. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2012-2014	53
Tabela 34. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2012-2014	54
Tabela 35. Bezrobotni w gminie na koniec 2014 roku według wieku i aktywizacji zawodowej	54
Tabela 36. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	56
Tabela 37. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2012-2014 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	57
Tabela 38. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w latach 2012-2014 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	58
Tabela 39. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2012-2014	61
Tabela 40. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2012-2014	61
Tabela 41. Nieakceptowalne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej oraz zjawiska patologiczne występujące w otoczeniu rodzinnym uczniów.....	67

Tabela 42. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2012-2014	71
Tabela 43. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014	72
Tabela 44. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2012-2014.....	73
Tabela 45. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2012-2014	73
Wykres 1. Jaka jest według Pani / Pana oferta edukacyjna szkół w gminie?	27
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana oferta kulturalna w gminie.....	28
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonowanie służby zdrowia w gminie?.....	29
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji?.....	32
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	34
Wykres 6. Jakie problemy najbardziej uwidaczniają się w gminie?	50
Wykres 7. Jakie osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.....	51
Wykres 8. W jakim obszarze oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowolająca?	52
Wykres 9. Czy zna Pani / Pan przypadki stosowania przemocy w rodzinie w gminie lub o nich słyszała/słyszał?	59
Wykres 10. Czy Pani / Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?.....	60
Wykres 11. Czy postrzega Pani / Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?.....	62
Wykres 12. Jakie grupy mieszkańców gminy są zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć?.....	63
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	70
Wykres 14. Jak Pani / Pan ocenia realizowane w gminie działania na rzecz niepełnosprawnych?	74
Wykres 15. Czy Pani/Pana zdaniem rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych?	74
Wykres 16. Wielkość wydatków zaplanowanych na realizację zapisów strategii	101